ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS SVEIKATOS CENTRO VEIKLOS KOORDINAVIMO PROCESUS REGLAMENTUOJANTIS DOKUMENTAS

Užsakovas: VšĮ Alytaus rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centras

Rengėjas: UAB „EuroPro LT“

Alytus, 2026

SANTRUMPOS

Aprašas	Sveikatos centrui priskiriamų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimo tvarkos aprašas
ASPĮ	Asmens sveikatos priežiūros įstaiga
BDAR	Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas
LNSS	Lietuvos nacionalinė sveikatos sistema
PSFD	Privalomojo sveikatos draudimo fondas
SC	Sveikatos centras
SSC	Savivaldybės sveikatos centras
SC veikloje bendradarbiaujančios įstaigos	Įstaigos (partneriai), kurios 2023 m. gruodžio 5 d. pasirašė funkcinio bendradarbiavimo sutartį
SC koordinacinė darbo grupė	Sveikatos centro koordinacinė darbo grupė
SC veiklos koordinatorius	Sveikatos centro veiklos koordinatorius

TURINYS

1. SANTRAUKA 6
2. SVEIKATOS APLINKOS SITUACIJOS ANALIZĖ 7
2.1. Sveikatos situacija Lietuvoje 7
2.2. Alytaus r. sav. demografinė informacija 8
2.3. Sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas Alytaus r. sav. 12
2.4. Sveikatos situacija Alytaus r. sav. 14
2.5. SSGG analizė 18
3. SVEIKATOS CENTRŲ STEIGIMAS IR TEISINĖ APLINKA 21
3.1. sveikatos centrų atsiradimo priežastys 21
3.2. Teisinė aplinka 23
4. ALYTAUS R. SAV. SVEIKATOS CENTRAS 27
4.1. partneriai 27
4.2. Misija ir vizija 31
4.3. Vertybės 31
4.4. Strategija 31
4.5. Tikslai ir uždaviniai 33
4.6. Rodiklių stebėsenos sistema 40
4.6.1. Sistemos etapai ir atsakingi asmenys 40
4.6.2. Proceso schema ir aprašymas 40
PRIEDAI 42

LENTELIŲ SĄRAŠAS

2.2.1. lentelė. Gyventojų skaičius 2021–2025 m. pr. 9
2.2.2. lentelė. 0–14 metų, darbingo ir pensinio amžiaus nuolatinių gyventojų proc. 2021–2025 m. 10
2.2.3. lentelė. Vidaus ir tarptautinė migracija 2021–2025 m. 10
2.2.4. lentelė. Gimstamumas, mirtingumas ir natūrali gyventojų kaita 2021–2025 m. 11
2.3.1. lentelė. Alytaus r. sav. sveikatos priežiūros įstaigose prisirašiusių asmenų skaičius 2021–2025 m. pab..... 13
2.3.2. lentelė. Sveikatos specialistų skaičius Alytaus r. sav. 2020–2021 m. 13
2.4.1. lentelė. Alytaus r. sav. sergančių asmenų skaičius pagal ligos grupę 2020–2024 m. 15
2.4.2. lentelė. Alytaus r. sav. mirtingumas pagal ligos grupę 2020–2024 m. 17
3.2.3. lentelė. Alytaus rajono sveikatos centro teikiamos SSC paslaugų sąrašo paslaugos 24
4.5.1. lentelė. Alytaus rajono SSC strateginiai tikslai ir uždaviniai 33
4.5.2. lentelė. Alytaus rajono SSC tikslų, uždavinių ir veiksmų sąrašas 34

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

2.2.1. pav. Alytaus r. sav. geografinė padėtis ir pasiekiamumas 9
2.3.1. pav. Alytaus r. sav. sveikatos priežiūros įstaigose prisirašiusių asmenų skaičius 2021–2025 m. pab. 12
2.4.1. pav. Alytaus r. sav. sergančių asmenų skaičius 2020–2024 m. 14
2.4.2. pav. Alytaus r. sav. sergančių asmenų pasiskirstymas pagal ligos grupę 2024 m. 16
2.4.3. pav. Alytaus r. sav. mirtingumas 2020–2024 m. 17
2.4.4. pav. Alytaus r. sav. mirusių asmenų skaičius 2024 m. dėl ligos grupių 18
2.5.1. pav. SSGG analizė Alytaus r. sav. sveikatos srityje 19

1. SANTRAUKA

Alytaus rajono savivaldybės sveikatos centro (toliau – Alytaus rajono SSC) veiklos koordinavimo procesus reglamentuojančio dokumentų rinkinio parengimas, skirtas inovatyvių priežiūros paslaugų teikimo ir organizavimo modelio kūrimui Alytaus rajono SSC.

Alytaus rajono SSC (toliau – Sveikatos centras) veiklos koordinavimo procesams reglamentuoti sudaromas šių dokumentų rinkinys:

1) strateginis Sveikatos centro dokumentas, kuriame apibrėžiama Sveikatos centro misija, vizija, vertybės, strateginiai tikslai ir uždaviniai;
2) Sveikatos centro koordinuojančios įstaigos funkcijos ir bendradarbiavimo principų dokumentas, kuriame numatomos Sveikatos centro koordinuojančios įstaigos įsipareigojimai ir bendradarbiavimas su kitomis įstaigomis;
3) Sveikatos centro veiklos koordinacinės grupės darbo reglamentas, kuriame aprašomi pagrindiniai Sveikatos centro veiklos koordinacinės grupės sudarymo, darbo ir atskaitingumo principai;
4) Sveikatos centro veiklos koordinatoriaus funkcijų analizė, kurioje išanalizuojamos ir apibrėžiamos Sveikatos centro veiklos koordinatoriaus funkcijos.

Dokumentų rinkinio tikslas – suderinti visų dalyvių veiksmus, trumpinti paciento kelią ir gerinti paslaugų prieinamumą bei efektyvumą.

Dokumentų rinkinys yra rengiamas įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Sveikatos centro veiklos modelio diegimas Alytaus rajono savivaldybėje“.

Projekto įgyvendinimo metu, siekiant didinti teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą Alytaus rajono savivaldybės gyventojams, bus parengti Alytaus rajono savivaldybės sveikatos centro veiklos koordinavimo procesus reglamentuojantys dokumentai.

Įgyvendinant projektą ir kuriant Alytaus rajono savivaldybės sveikatos centrą, dalyvauja šios asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos:

1) Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (Naujoji g. 48, Alytus);
2) VšĮ Alytaus rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centras (Naujoji g. 48, Alytus);
3) UAB „Disolis“ (Turgaus g. 6, Daugai);
4) VšĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninė (Ligoninės g. 12, Alytus);
5) VšĮ Alytaus poliklinika (Naujoji g. 48, Alytus).

Dokumentų rinkinys parengtas vadovaujantis galiojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais, Sveikatos apsaugos ministro įsakymais ir metodikomis, asmens duomenų apsaugos (BDAR) reikalavimais, savivaldybės tarybos ir administracijos direktoriaus sprendimais ir įsakymais.

Dėkojame asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams už aktyvų bendradarbiavimą ir pagalbą rengiant veiklos koordinavimo procesus reglamentuojančių dokumentų rinkinį.

2. SVEIKATOS APLINKOS SITUACIJOS ANALIZĖ

Siekiant parengti tikslius ir situaciją atitinkančius Alytaus rajono SSC strateginius tikslus ir uždavinius, svarbu atlikti išsamią sveikatos aplinkos analizę. Ši analizė reikalinga norint išsiaiškinti pagrindines problemas, su kuriomis susiduria gyventojai tiek visos Lietuvos, tiek Alytaus r. sav. lygmeniu. Tik nuodugniai išnagrinėjus dabartinę sveikatos situaciją, demografines tendencijas, paslaugų prieinamumą, sergamumo ir mirtingumo statistiką bei iškylančias problemas, galima suformuluoti veiksmingas strategijas ir jų uždavinius, skirtus gerinti visuomenės sveikatą ir gerovę Alytaus r sav. Detali analizė leidžia tiksliai identifikuoti trūkumus, susijusius su nevienodu paslaugų prieinamumu, žmogiškųjų išteklių stoka ir t. t.

2.1. SVEIKATOS SITUACIJA LIETUVOJE

Lietuva gali pasigirti gerai išvystyta ir pažangia sveikatos priežiūros sistema, kuri užtikrina prieinamumą savo piliečiams ir gyventojams. Šią sistemą sudaro tiek valstybinės, tiek privačios paslaugos, o jos veikla yra reguliuojama Sveikatos apsaugos ministerijos. Didžioji visuomenės dalis naudojasi valstybiniu sveikatos draudimu, kuris finansuojamas iš privalomojo sveikatos draudimo įmokų. Lietuvoje esanti sveikatos sistema tarptautiniame kontekste vertinama teigiamai dėl modernių ligoninių, aukštos kvalifikacijos medikų ir nuolatinių investicijų į infrastruktūrą.

Sveikatos apsauga Lietuvoje remiasi visuotinumo principu, garantuojančiu būtinas medicinines paslaugas visiems gyventojams. Ji finansuojama iš mokesčių ir privalomųjų įmokų, todėl paslaugos yra plačiai prieinamos. Visam sektoriui vadovauja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, kurios misija – gerinti visuomenės sveikatą ir gyventojų gerovę.

Lietuvoje yra trys sveikatos priežiūros paslaugų lygiai:

1) pirminės sveikatos priežiūros paslaugas teikia Sveikatos centruose ir pirminėse ASPĮ dirbantys šeimos gydytojai. Šie specialistai rūpinasi prevencija, diagnozuoja dažniausius susirgimus ir, esant poreikiui, nukreipia pas kitus specialistus.
2) antrinė priežiūra teikiama Sveikatos centrų konsultacinėse poliklinikose ir ligoninėse, kur atliekamos sudėtingesnės procedūros, tokios kaip operacijos ir pažangūs tyrimai.
3) tretinis sveikatos priežiūros lygmuo apima ypač specializuotą ir kompleksinį gydymą, kuris dažniausiai teikiamas universitetinėse klinikose.

Vienas iš pagrindinių sistemos privalumų – dėmesys prevencijai ir visuomenės sveikatai. Valstybė aktyviai investuoja į sveikos gyvensenos propagavimą ir ligų prevenciją: skiepijimo programas, vėžio patikrą ir sveikatos raštingumo iniciatyvas. Tai prisideda prie geresnių visuomenės sveikatos rodiklių.

Lietuva taip pat pasižymi stipria medicinos personalo baze. Šalyje dirba gerai apmokyti ir kvalifikuoti gydytojai bei slaugytojai, kurie yra nuolat tobulina savo žinias ir įgūdžius.

Nepaisant to, kaip ir daugelyje šalių, sistema susiduria su iššūkiais. Vienas svarbiausių – nevienodas išteklių pasiskirstymas tarp miestų ir kaimo vietovių. Didmiesčiuose, ypač Vilniuje, specializuota pagalba yra lengviau prieinama nei atokesniuose regionuose.

Įgyvendinant Vyriausybės programos nuostatas, artimiausiu laikotarpiu planuojamos ir jau pradedamos įgyvendinti priemonės, skirtos sistemingai gerinti sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą. Numatoma mažinti eiles pas gydytojus, stiprinti viešąjį sveikatos sektorių, spręsti medikų trūkumo ir netolygaus jų pasiskirstymo regionuose problemą. Taip pat bus didinamas gyventojų sveikatos raštingumas, stiprinama visuomenės psichikos sveikata, gerinamas inovatyvių vaistų prieinamumas, naikinamos neteisėtos papildomos priemokos už LNSS įstaigose suteiktas paslaugas, diegiamos personalizuotos medicinos paslaugos ir kitos sisteminės iniciatyvos.

Šie veiksmai yra būtini, nes šalies sveikatos rodikliai vis dar atsilieka nuo Europos vidurkio: vidutinė gyvenimo trukmė yra trumpesnė, o išvengiamo mirtingumo lygis išlieka aukštas. Ypač nerimą kelia didelis tabako ir elektroninių cigarečių vartojimas.

APIBENDRINIMAS

Lietuva turi išvystytą sveikatos priežiūros sistemą, grindžiamą trimis paslaugų lygiais ir stipria medicinos personalo baze. Vis dėlto, pastebimos problemos, susijusios su nevienodu sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumu, eilėmis ir medikų trūkumu. Taip pat Lietuvos sveikatos rodikliai (pvz.: gyvenimo trukmė, išvengiamo mirtingumo lygis) vis dar atsilieka nuo ES vidurkio.

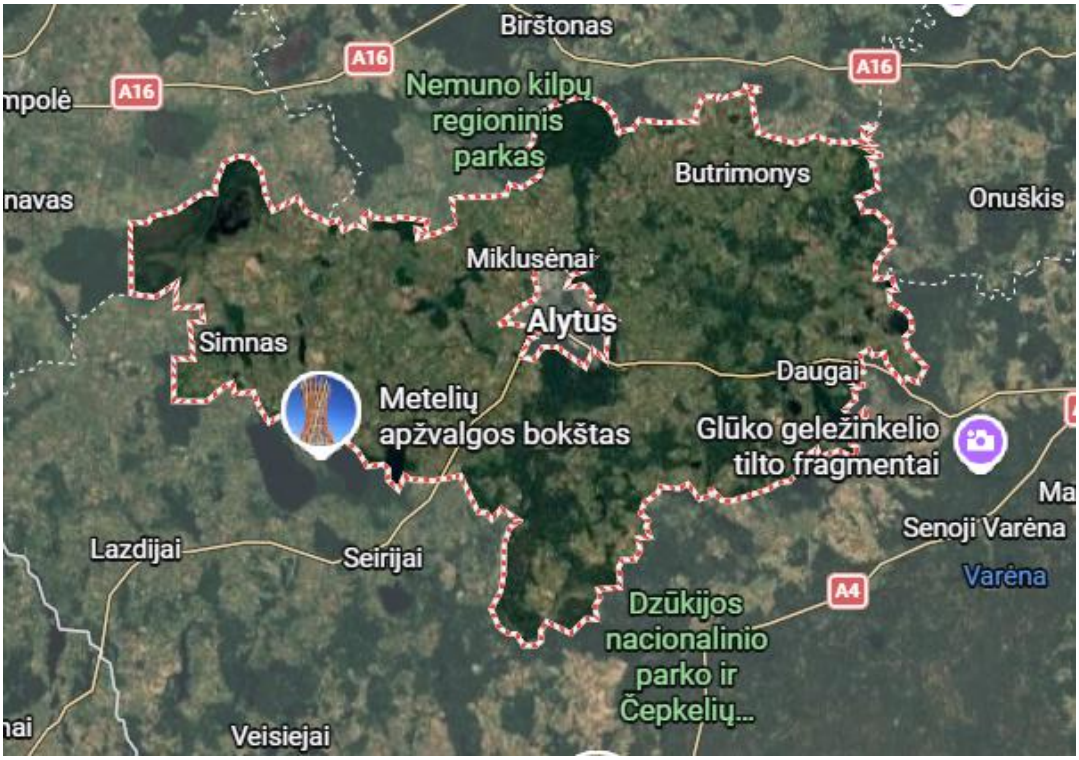
2.2. ALYTAUS R. SAV. DEMOGRAFINĖ INFORMACIJA

Alytaus rajono savivaldybė įsikūrusi pietinėje Lietuvos dalyje, Dzūkijos etnografiniame regione, abipus didžiausios šalies upės – Nemunas. Savivaldybės administracinis centras yra Alytus, tačiau jis į savivaldybės teritoriją neįeina. Ši geografinė padėtis lemia patogų susisiekimą su svarbiausiais Pietų Lietuvos miestais bei sudaro palankias sąlygas regiono plėtrai.

Savivaldybės teritorija užima 1411 kv. m. ir ribojasi su kitomis Pietų Lietuvos savivaldybėmis, sudarydama svarbią regioninę jungtį tarp Dzūkijos krašto gyvenviečių. Per rajoną eina pagrindiniai keliai, jungiantys Alytų su Vilniumi, Kaunu, Marijampole, Druskininkais, Varėna ir Lazdijais. Taip pat savivaldybės teritoriją kerta geležinkelio linija Alytus–Šeštokai.

Alytaus r. sav. pasižymi išskirtiniais gamtiniais ištekliais ir kraštovaizdžiu. Per teritoriją teka ne tik Nemunas, bet ir jo intakai – Bambena, Peršėkė bei Varėnė. Rajone yra daugiau kaip 70 ežerų, tarp kurių didžiausi – Žuvintas, Didžiulis (Daugų ežeras), Obelija ir Giluitis. Teritorijos miškingumas siekia apie 23,5 proc., vyrauja pušynai, o didžiausi miškų masyvai – Punios šilas ir Noškūnų miškas. Be to, rajone yra Žuvinto biosferos rezervatas.

Savivaldybė suskirstyta į 11 seniūnijų: Alytaus, Alovės, Butrimonių, Daugų, Miroslavo, Krokialaukio, Nemunaičio, Pivašiūnų, Punios, Raitininkų ir Simno. Joje yra 2 miestai – Daugai ir Simnas, 3 miesteliai – Butrimonys, Krokialaukis ir Nemunaitis, ir 426 kaimai.

2.2.1. pav. Alytaus r. sav. geografinė padėtis ir pasiekiamumas

Šaltinis – sudaryta autorių

Alytaus r. sav. 2021–2025 m. pradžioje gyventojų skaičius nuosekliai mažėjo (nuo 25 581 gyventojų 2021 m. iki 25 371 gyventojų 2025 m.). Nors 2023 m. pastebimas nedidelis gyventojų padidėjimas (iki 25 513), bendra tendencija išlieka mažėjanti. Analizuojamu laikotarpiu gyventojų skaičius Alytaus r. sav. sumažėjo 0,80 proc. (210 gyventojų mažiau nei 2021 m.).

2.2.1. lentelė. Gyventojų skaičius 2021–2025 m. pr.

	2021	2022	2023	2024	2025
Lietuvos Respublika	2 810 761	2 810 761	2 857 279	2 885 891	2 890 664
Alytaus apskritis	137 741	135 703	135 620	134 181	132 919
Alytaus r. sav.	25 581	25 429	25 513	25 464	25 371

Šaltinis - Valstybės duomenų agentūra (https://vda.lrv.lt/lt/)

Remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis, darbingo amžiaus gyventojų dalis Alytaus r. sav. 2025 m. siekė 65,1 proc. Alytaus r. sav. 0–14 metų amžiaus gyventojai 2025 m. pr. sudarė 12,4 proc., pensinio amžiaus gyventojai – 22,4 proc. Analizuojant 2021–2025 m. laikotarpį, matyti, kad Alytaus r. sav. darbingo amžiaus gyventojų dalis mažėjo 0,10 proc. punkto, o pensinio amžiaus gyventojų dalis padidėjo 0,90 proc. punkto.

Darbingo amžiaus gyventojų procentinė dalis Alytaus r. sav. 2025 m. buvo vienoda kaip Lietuvoje ir aukštesnė nei Alytaus apskrityje. Vaikų iki 14 m. amžiaus dalis Alytaus r. sav. buvo mažesnė nei šalyje, bet didesnė nei Alytaus apskrityje. Pensinio amžiaus gyventojų dalis Alytaus r. sav. 2025 m. buvo didesnė šalyje, bet mažesnė nei Alytaus apskrityje.

2.2.2. lentelė. 0–14 metų, darbingo ir pensinio amžiaus nuolatinių gyventojų proc. 2021–2025 m.

	2021	2022	2023	2024	2025
Lietuvos Respublika					
Iki 14 metų	14,80	14,90	15,00	14,50	14,10
15–64	65,30	65,10	65,00	65,10	65,10
65 ir vyresni	19,90	20,00	20,00	20,30	20,90
Alytaus apskritis					
Iki 14 metų	12,10	12,10	12,20	12,00	11,60
15–64	65,20	65,10	64,70	64,10	63,50
65 ir vyresni	22,70	22,80	23,10	23,90	24,80
Alytaus r. sav.					
Iki 14 metų	13,30	13,20	13,20	12,80	12,40
15–64	65,20	65,60	65,50	65,30	65,10
65 ir vyresni	21,50	21,20	21,30	21,90	22,40

Šaltinis – Valstybės duomenų agentūra (https://vda.lrv.lt/lt/)

Natūrali gyventojų kaita ir migracijos rodikliai yra pagrindiniai demografiniai rodikliai, nurodantys gyventojų skaičiaus pokytį (t. y., jų dviejų suma parodo populiacijos augimą ir (ar) traukimąsi).

Alytaus r. sav. 2021–2024 m. laikotarpiu buvo fiksuojama teigiama neto migracija, t. y. atvykstančių gyventojų buvo daugiau nei išvykstančių. Vis dėlto, 2025 m. duomenys rodo neigiamą migracijos balansą (–-67). Tai rodo, kad analizuojamu laikotarpiu migracijos neto Alytaus r. sav. iš teigiamos tapo neigiama.

2.2.3. lentelė. Vidaus ir tarptautinė migracija 2021–2025 m.

	2021	2022	2023	2024	2025
Lietuvos Respublika					
Atvykusieji ir imigrantai	109 601	179 296	142 815	129 153	137 785
Išvykusieji ir emigrantai	89 948	107 199	97 821	106 013	121 620
Bendra migracijos neto	19 653	72 097	44 994	23 140	16 165
Alytaus apskritis					
Atvykusieji ir imigrantai	4 118	6 851	4 616	3 914	4 003
Išvykusieji ir emigrantai	4 232	5 594	4 653	3 808	4 765
Bendra migracijos neto	-114	1 257	-37	106	-762
Alytaus r. sav.					

	2021	2022	2023	2024	2025
Atvykusieji ir imigrantai	1 012	1 407	1 051	895	865
Išvykusieji ir emigrantai	764	1 031	859	710	932
Bendra migracijos neto	248	376	192	185	-67

Šaltinis - Valstybės duomenų agentūra (https://vda.lrv.lt/lt/)

2021–2025 m. laikotarpiu Alytaus r. sav. mirtingumas mažėjo 26,02 proc. arba mirė 146 žmonėmis mažiau. Gimstamumas taip pat mažėjo, 2025 m. gimė 40 naujagimiais mažiau nei 2021 m. (t. y. 2025 m. gimstamumas sumažėjo 24,84 proc.). Pažymėtina, kad didžiausias gimstamumas fiksuotas 2023 m., kuomet savivaldybėje gimė 142 naujagimių. Natūrali gyventojų kaita Alytaus r. sav. 2021–2025 m. laikotarpiu buvo neigiama.

2.2.4. lentelė. Gimstamumas, mirtingumas ir natūrali gyventojų kaita 2021–2025 m.

	2021	2022	2023	2024	2025
Lietuvos Respublika					
Gimstamumas	23 330	22 068	20 623	19 086	17 478
Mirtingumas	47 746	42 884	37 005	37 453	37 424
Natūrali gyventojų kaita	-24 416	-20 816	-16 382	-18 367	-19 946
Alytaus apskritis					
Gimstamumas	838	749	724	672	615
Mirtingumas	2 762	2 453	2 118	2 040	2 133
Natūrali gyventojų kaita	-1 924	-1 704	-1 394	-1 368	-1 518
Alytaus r. sav.					
Gimstamumas	161	133	142	123	121
Mirtingumas	561	460	378	401	415
Natūrali gyventojų kaita	-400	-327	-236	-278	-294

Šaltinis - Valstybės duomenų agentūra (https://vda.lrv.lt/lt/)

Mirtingumui viršijant gimstamumo rodiklius, gresia demografinės pusiausvyros praradimas,kuris gali sukelti negrįžtamas socialines, ekonomines pasekmes – vietos ekonominio aktyvumo mažėjimą, darbo rinkos stagnaciją.

APIBENDRINIMAS

2021–2025 m. pr. Alytaus r. sav. gyventojų skaičius nuosekliai mažėjo. Pagrindinė mažėjimo priežastis – nuolat neigiama natūrali gyventojų kaita, kadangi mirtingumas kiekvienais metais viršijo gimstamumą. Nors 2021–2024 m. migracijos balansas buvo teigiamas, 2025 m. jis tapo neigiamas, todėl gyventojų skaičius tapo dar mažesnis. Savivaldybėje taip pat ryškėja visuomenės senėjimo tendencijos, kur mažėjant vaikų ir

darbingo amžiaus gyventojų daliai, didėja pensinio amžiaus gyventojų skaičius. Tai rodo didėjantų sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų poreikį bei galimus iššūkius darbo rinkai ir ekonominiam aktyvumui.

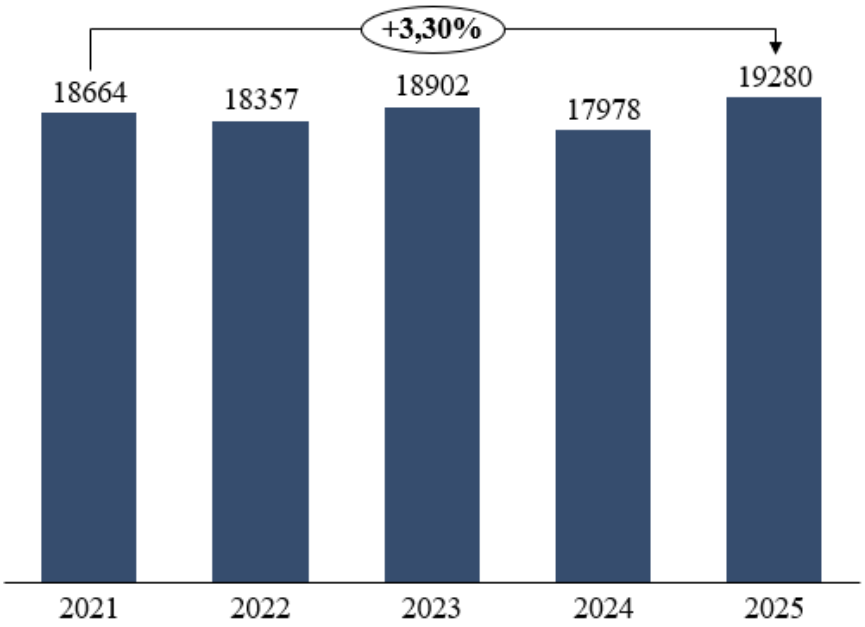
2.3. SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS ALYTAUS R. SAV.

Šiuo metu Alytaus r. sav. veikia šios asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos: VšĮ Alytaus rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centras, UAB „Disolis“ ir Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros centras.

Sveikatos apsaugos ministerija yra parengusi sveikatos paslaugų analizę regionuose ir juose esančiose savivaldybėse[1]. Pagal šią analizę Alytaus r. sav. yra atliekamos šios sveikatos priežiūros paslaugos:

1) šeimos gydytojo komandos paslaugos;
2) pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos;
3) pirminės ambulatorinės odontologijos paslaugos;
4) slaugos ir palaikymo gydymo paslaugos;
5) paliatyvios pagalbos paslaugos ligoninėje ir (ar) namuose;
6) stacionaro paslaugos.

2025 m. pab. Alytaus r. sav. prie sveikatos priežiūros įstaigų prisirašiusių gyventojų skaičius – 19 280, 2021 m. – 18 664. Prisirašiusių gyventojų skaičius per šį laikotarpį Alytaus r. sav. padidėjo 3,30 proc.

2.3.1. pav. Alytaus r. sav. sveikatos priežiūros įstaigose prisirašiusių asmenų skaičius 2021–2025 m. pab.

Šaltinis – Valstybės ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos (https://ligoniukasa.lrv.lt/lt/)

[1] *„Alytaus m., Alytaus r. savivaldybių gyventojams teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų apžvalga ir galimi pokyčiai formuojant Kauno regiono įstaigų tinklą*“, parengė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. Prieiga per internetą: https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/Veiklos_sritys/Tinklo%20reforma/Sveikatos%20paslaug%C5%B3%20analiz%C4%97s/Alytaus%20rajonas.pdf.

Daugiausiai prisirašiusių gyventojų turi VšĮ Alytaus rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centras, tačiau analizuojamų laikotarpiu sveikatos priežiūros įstaigoje gyventojų skaičius sumažėjo 10,88 proc. (2021 m. – 17 087, 2025 m. – 15 228).

Privačioje įstaigoje UAB „Dosilis“ analizuojamu laikotarpiu prisirašiusių asmenų skaičiaus didėjimo net 61,57 proc. Jei 2021 m. prie įstaigos buvo 1 557 prisirašiusių asmenų, tai 2025 m. – 4 052 prisirašiusių asmenų.

Nors 2025 m. UAB „Dosilis“ išaugo prisirašiusių asmenų skaičius, tačiau savivaldybei pavaldžioje sveikatos priežiūros įstaigoje išlieka didžioji Alytaus r. sav. gyventojų dalis – 78,98 proc.

Išsamesnė informacija yra pateikiama 2.3.1. lentelėje.

2.3.1. lentelė. Alytaus r. sav. sveikatos priežiūros įstaigose prisirašiusių asmenų skaičius 2021–2025 m. pab.

	2021	2022	2023	2025	2025
VšĮ Alytaus rajono savivaldybės pirminis sveikatos priežiūros centras	17 087	16 774	16 521	16 396	15 228
UAB „Disolis“	1 557	1 583	1 571	1 582	4 052

Šaltinis – Valstybės ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos (https://ligoniukasa.lrv.lt/lt/)

Remiantis Higienos instituto duomenimis, 2020–2024 m.[2] Alytaus rajono savivaldybėje praktikuojančių gydytojų skaičius nepasikeitė – 16 gydytojų. Analizuojamu laikotarpiu 9,09 proc. padidėjo praktikuojančių šeimos gydytojų skaičius (2020 m. – 11 šeimos gydytojų; 2024 m. – 12 šeimos gydytojų), tačiau 5,00 proc. sumažėjo praktikuojančių slaugytojų skaičius (2020 m. – 40 slaugytojų; 2024 m. – 38 slaugytojai).

2.3.2. lentelė. Sveikatos specialistų skaičius Alytaus r. sav. 2020–2021 m.

	2020	2021	2022	2023	2024
Praktikuojančių slaugytojų skaičius	40	32	34	35	38
Praktikuojančių gydytojų skaičius	16	14	18	19	16
Praktikuojančių šeimos gydytojų skaičius	11	9	14	14	12

Šaltinis – Higienos institutas (https://www.hi.lt/)

Tai rodo, kad Alytaus r. sav. vienam šeimos gydytojui tenka apie 1 400 gyventojų. Didėjantis vienam gydytojui tenkančių gyventojų skaičius rodo, kad gydytojai ateityje turės didesnį apkrovimą, bus labiau pervargę ir tai gali turėti įtaką kokybiškų paslaugų teikimui.

Siekiant mažinti prisirašiusių gyventojų skaičių šeimos gydytojams, yra būtina didinti šeimos gydytojų skaičių, sudaryti jiems geresnes darbo sąlygas.

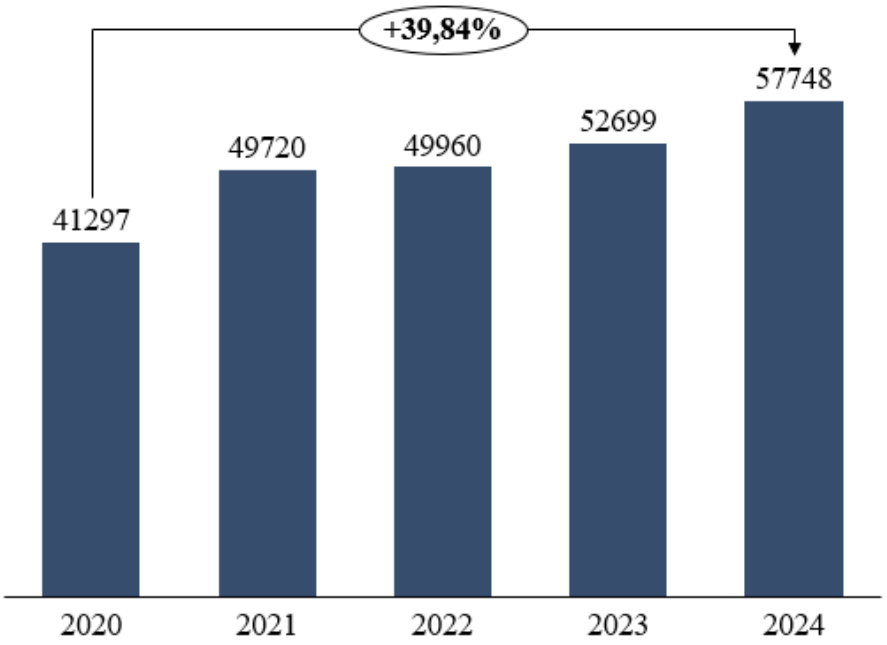
[2] Dokumente yra pateikiama informacija tik apie 2020–2024 m. specialistų skaičių Alytaus r. sav. Į analizę neįtraukti 2025 m. duomenys, nes Higienos instituto internetinėje svetainėje ši informacija dar nėra paskelbta.

APIBENDRINIMAS

2021–2025 m. Alytaus r. sav. prisirašiusių gyventojų skaičius padidėjo 3,30 proc. Dauguma pacientų (78,98 proc.) ir toliau gydosi viešojoje įstaigoje, nors joje jų skaičius kasmet mažėja. Šeimos gydytojų skaičius didėja, tačiau vienam gydytojui vis dar tenka apie 1 400 prisirašiusių asmenų.

2.4. SVEIKATOS SITUACIJA ALYTAUS R. SAV.[3]

Remiantis Higienos instituto duomenimis, sergančių asmenų skaičius Alytaus r. sav. 2020–2024 m. laikotarpiu išaugo 39,84 proc. (2020 m. – 41 297, 2024 m. – 57 748).

2.4.1. pav. Alytaus r. sav. sergančių asmenų skaičius 2020–2024 m.[4]

Šaltinis – Higienos institutas (https://www.hi.lt/)

Sergantys asmenys Alytaus r. sav. yra skaičiuojami pagal ligų grupę:

1) ligotumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis;
2) ligotumas onkologinėnis ligomis;
3) ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis;
4) ligotumas endokrininės sistemos ligomis;
5) ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimas;
6) ligotumas nervų sistemos ligomis;
7) ligotumas akių ligomis;
8) ligotumas ausų gerklės ligomis;
9) ligotumas kraujotakos sistemos ligomis;

[3] Skyriuje „Sveikatos situacija Alytaus r. sav.“ yra pateikiama informacija tik apie 2020–2024 m. laikotarpį. Skyriuje negalima pateikti 2025 m. duomenų, nes Higienos instituto internetinėje svetainėje ši informacija dar nėra paskelbta.
[4] Statistikoje pateiktas asmenų skaičius gali viršyti Alytaus r. sav. nuolatinių gyventojų skaičių, nes savivaldybėje gyvenantiems asmenims gali būti nustatytos kelios ligos.

10) ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis;
11) ligotumas virškinimo sistemos ligomis.

Alytaus r. sav. sergamumo duomenys nuo 2020–2024 m. laikotarpiu atskleidžia svarbias tendencijas gyventojų sveikatos srityje. Analizuojant Higienos instituto pateiktą informaciją, galima aiškiai identifikuoti dominuojančias ligų grupes ir jų plitimo dinamiką per 5 m. laikotarpį.

Nors bendras sergamumo didėjimas yra stebimas beveik visose ligų grupėse, dramatiškiausias ir reikšmingiausias augimas yra fiksuojamas kraujotakos sistemos ligų kategorijoje. Sergančių asmenų skaičius 2020–2024 m. analizuojamu laikotarpiu išaugo 588,31 proc. (2020 m. – 1 531, 2024 m. – 10 538). Šis šuolis yra nepalyginamai didesnis nei bet kurioje kitoje ligų grupėje ir indikuoja situaciją, reikalaujančią greitų ir efektyvių priemonių. Taip pat augimas pastebimas ir endokrininės sistemos ligų grupėje, kur sergamumas padidėjo 91,56 proc. (2020 m. – 5 308, 2024 m. – 10 168).

Analizuojamu laikotarpiu sergamumas didėjo visose ligų grupėse, tačiau ryškiausias augimas stebimas endokrininės sistemos ligų kategorijoje – sergančių asmenų skaičius padidėjo apie 88,8 proc. (nuo 4 732 sergančių asmenų 2020 m. iki 8 935 sergančių asmenų 2024 m.). Taip pat reikšmingai augo sergamumas kraujotakos sistemos ligomis (apie 14,0 proc.) bei nervų sistemos ligomis (apie 31,6 proc.).

Didėjimo tendencijos taip pat fiksuojamos akių ligų (apie 45,3 proc.) ir virškinimo sistemos (apie 31,3 proc.) ligų grupėse. Mažiausias augimas stebimas psichikos ir elgesio sutrikimų grupėje (apie 10,6 proc.).

Tai rodo bendrą sergamumo didėjimo tendenciją Alytaus rajone, ypač išsiskiriant endokrininės sistemos ligoms, kurios auga sparčiausiai ir sudaro vis didesnę sveikatos problemų dalį savivaldybėje.

2.4.1. lentelė. Alytaus r. sav. sergančių asmenų skaičius pagal ligos grupę 2020–2024 m.

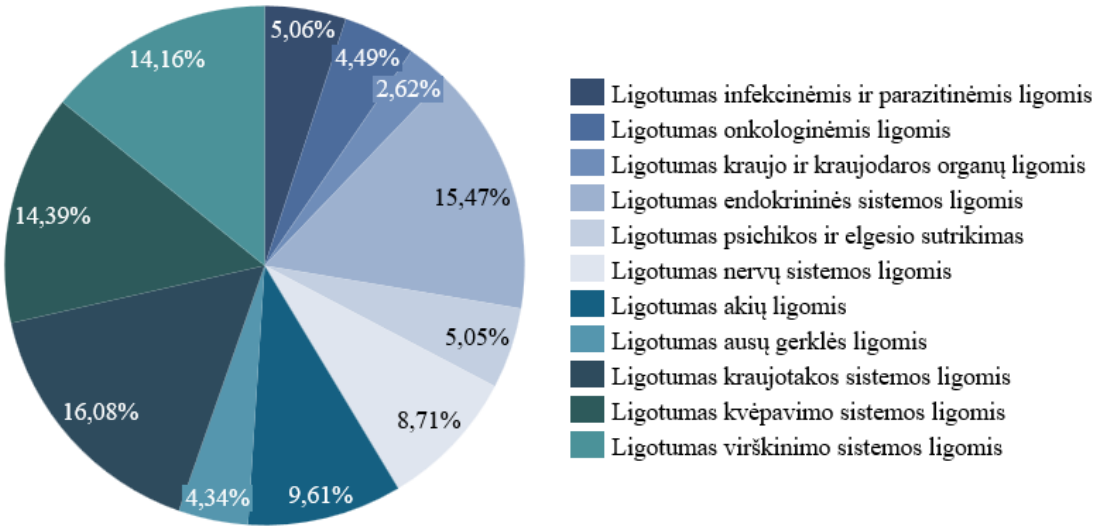
	2020	2021	2022	2023	2024
Ligotumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis	1 315	1 466	2 328	2 481	2 922
Ligotumas onkologinėmis ligomis	1 623	1 870	2 121	2 328	2 593
Ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis	806	912	995	1 206	1 515
Ligotumas endokrininės sistemos ligomis	4 732	5 614	6 247	7 418	8 935
Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimas	2 639	2 801	2 806	2 856	2 919
Ligotumas nervų sistemos ligomis	3 822	4 018	4 382	4 562	5 028
Ligotumas akių ligomis	3 820	4 251	4 576	5 010	5 550

	2020	2021	2022	2023	2024
Ligotumas ausų gerklės ligomis	1 446	1 669	2 206	2 305	2 508
Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis	8 147	8 485	8 660	8 839	9 287
Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis	6 716	6 341	8 326	7 851	8 312
Ligotumas virškinimo sistemos ligomis	6 231	6 679	7 493	7 843	8 179

Šaltinis – Higienos institutas (https://www.hi.lt/)

Remiantis 2024 m. duomenimis, didžiausią sergamumo dalį Alytaus r. sav. sudaro kraujotakos sistemos ligos (16,08 proc.), todėl jos išlieka labiausiai paplitusia ligų grupe. Antroje vietoje – endokrininės sistemos ligos (15,47 proc.), o panašų sergamumo lygį taip pat sudaro kvėpavimo (14,39 proc.) ir virškinimo sistemos ligos (14,16 proc.).

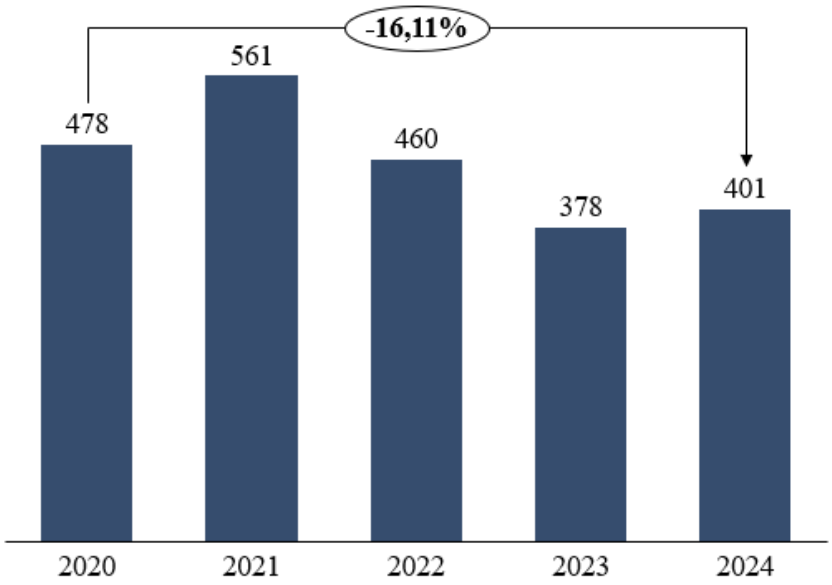
Mažiausiai paplitusios ligos yra kraujo ir kraujodaros organų ligos (2,62 proc.). Taip pat mažą dalį sudaro onkologinės ligos (4,49 proc.) bei infekcinės ir parazitinės ligos (5,06 proc.).

2.4.2. pav. Alytaus r. sav. sergančių asmenų pasiskirstymas pagal ligos grupę 2024 m.

Šaltinis – Higienos institutas (https://www.hi.lt/)

Remiantis Higienos instituto duomenimis, mirtingumas pagal ligų grupes Alytaus r. sav. 2020–2024 m. laikotarpiu sumažėjo 16,11 proc. (2020 m. – 478, 2024 m. – 401).

2.4.3. pav. Alytaus r. sav. mirtingumas 2020–2024 m.

Šaltinis – Higienos institutas (https://www.hi.lt/)

Nors kai kuriose ligų grupėse stebimi mažesni ar didesni svyravimai, per visą laikotarpį daugiausiai Alytaus r. sav. gyventojų mirė nuo kraujotakos sistemos ligų. Mirusių asmenų skaičius svyravo nuo 190 (2023 m.) iki 277 (2021 m.). Taip pat vienas didžiausių mirtingumo rodiklių buvo dėl piktybinių navikų – mirusiųjų skaičius kito nuo 71 (2024 m.) iki 99 (2021 m.).

2.4.2. lentelė. Alytaus r. sav. mirtingumas pagal ligos grupę 2020–2024 m.

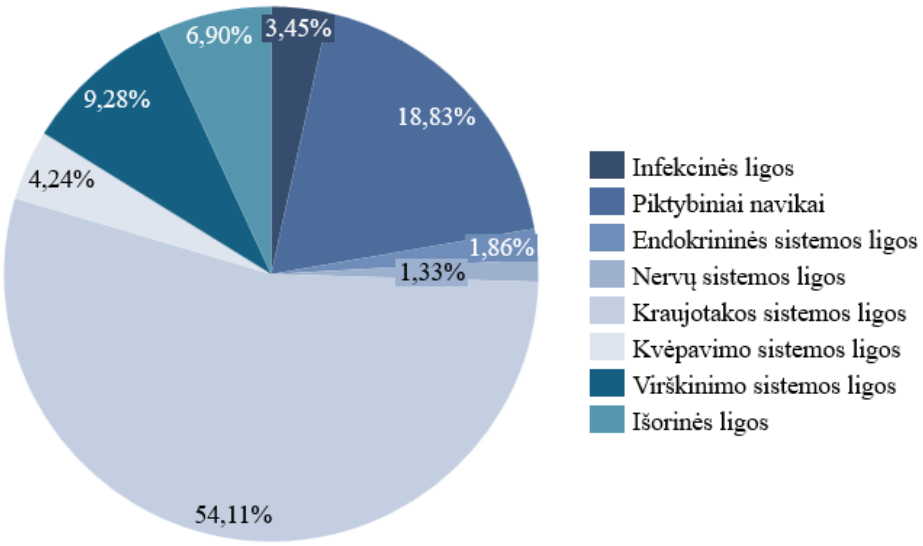
	2020	2021	2022	2023	2024
Infekcinės ligos	5	6	6	4	13
Piktybiniai navikai	92	99	85	96	71
Endokrininės sistemos ligos	9	10	4	5	7
Nervų sistemos ligos	10	5	12	6	5
Kraujotakos sistemos ligos	262	277	260	190	204
Kvėpavimo sistemos ligos	20	14	10	8	16
Virškinimo sistemos ligos	10	25	18	25	35
Išorinės ligos	24	26	19	17	26

Šaltinis – Higienos institutas (https://www.hi.lt/)

Remiantis 2024 m. duomenimis, daugiausiai Alytaus r. sav. gyventojų mirė dėl kraujotakos sistemos ligų (54,11 proc. visų mirčių), todėl ši ligų grupė išlieka pagrindine mirties priežastimi. Antroje vietoje – piktybiniai navikai, sudarantys 18,83 proc. visų mirčių.

Kitos ligų grupės sudaro gerokai mažesnę mirčių dalį: virškinimo sistemos ligos – 9,28 proc., išorinės priežastys – 6,90 proc., kvėpavimo sistemos ligos – 4,24 proc. Mažiausia mirčių dalis tenka nervų sistemos (1,33 proc.) ir endokrininėms (1,86 proc.) ligoms.

Tai rodo, kad mirtingumo struktūra Alytaus rajone iš esmės atitinka bendras tendencijas, kuriose dominuoja kraujotakos sistemos ligos ir onkologinės ligos.

2.4.4. pav. Alytaus r. sav. mirusių asmenų skaičius 2024 m. dėl ligos grupių

Šaltinis – Higienos institutas (https://www.hi.lt/)

Analizuojamu 2020–2024 m. laikotarpiu aukšti mirtingumo rodikliai, ypač dėl kraujotakos sistemos ligų ir piktybinių navikų, rodo, kad sveikatos priežiūros sistemos veikla turi būti orientuota į šių problemų sprendimą. Dėl šios priežasties toliau aptariami klausimai, susiję su sveikatos priežiūros įstaigų valdymu, paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimu.

APIBENDRINIMAS

2020–2024 m. Alytaus r. sav. fiksuojamas reikšmingas sergamumo augimas – sergančių asmenų skaičius padidėjo 39,84 proc. Didžiausią sergamumo dalį sudaro kraujotakos sistemos ligos, kurios taip pat išlieka ir pagrindine mirties priežastimi savivaldybėje. Reikšmingą sergamumo dalį sudaro ir endokrininės, kvėpavimo bei virškinimo sistemos ligos, o sparčiausias augimas stebimas endokrininės sistemos ligų grupėje.

Nors bendras mirtingumas analizuojamu laikotarpiu sumažėjo apie 16 proc., mirčių struktūroje dominuoja kraujotakos sistemos ligos ir piktybiniai navikai, kurie sudaro didžiausią visų mirčių dalį.

Šios tendencijos rodo, kad Alytaus rajone išlieka didelė lėtinių neinfekcinių ligų našta, todėl auga sveikatos priežiūros paslaugų poreikis, ypač prevencijos, ankstyvos diagnostikos bei lėtinių ligų valdymo srityse.

2.5. SSGG ANALIZĖ

Norint įvertinti Alytaus r. sav. sveikatos srities situaciją, buvo atlikta SSGG analizė, leidžianti nustatyti

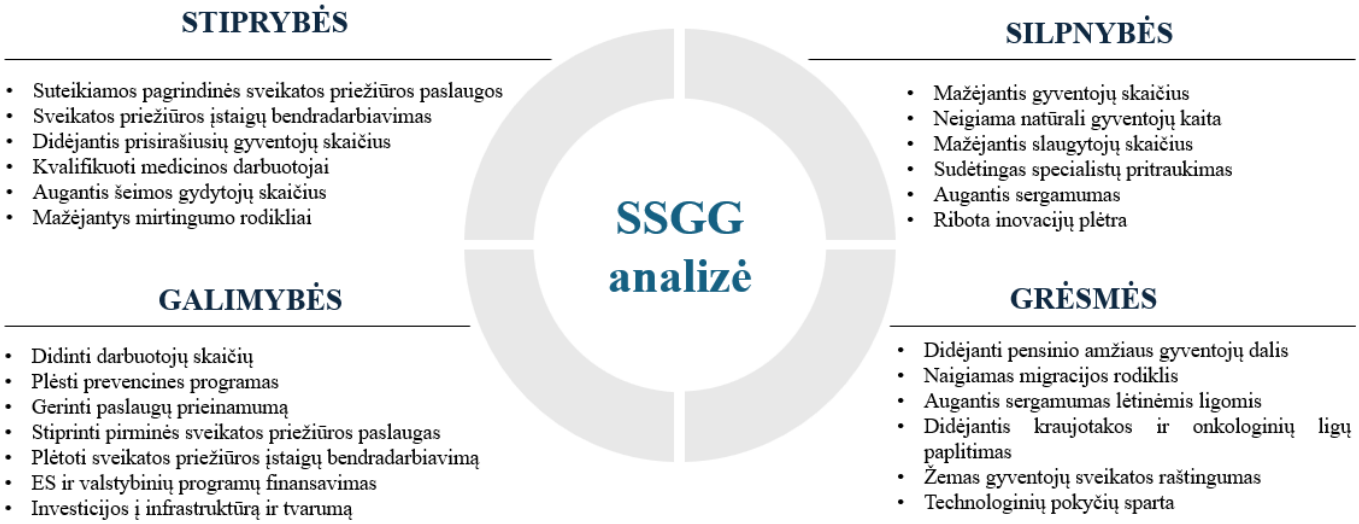
pagrindines šios srities stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes. Ši analizė padeda geriau suprasti vidinius ir išorinius veiksnius, turinčius įtakos sveikatos priežiūros paslaugų kokybei, prieinamumui bei plėtros galimybėms savivaldybėje.

Pagrindinės Alytaus r. sav. stiprybės sveikatos srityje siejamos su išvystytu pirminės sveikatos priežiūros tinklu, kvalifikuotais specialistais bei augančiu įstaigų bendradarbiavimu. Taip pat svarbus privalumas – gerėjantis paslaugų prieinamumas gyventojams ir nuosekliai stiprinama šeimos gydytojų dalis. Šie veiksniai padeda užtikrinti paslaugų kokybę ir sistemos stabilumą.

Pagrindinės silpnybės siejamos su mažėjančiu gyventojų skaičiumi, neigiama natūralia gyventojų kaita bei specialistų trūkumu (ypač slaugos srityje). Taip pat išlieka ribotos inovacijų diegimo galimybės, didėjantis esamų darbuotojų darbo krūvis ir gyventojų sergamumas. Šie veiksniai gali riboti paslaugų prieinamumą ir kokybės gerinimą.

Galimybės sveikatos srityje yra susijusios su paslaugų kokybės gerinimu, jų plėtra bei papildomų investicijų pritraukimu. Perspektyvios kryptys apima prevencinių programų plėtrą, bendradarbiavimo stiprinimą tarp įstaigų, aktyvesnį dalyvavimą ES ir valstybinių programų finansavime bei infrastruktūros modernizavimą. Taip pat svarbios investicijos į skaitmenizaciją ir inovacijas, kurios gali pagerinti paslaugų efektyvumą ir prieinamumą.

Galimos grėsmės siejamos su visuomenės senėjimu, didėjančiu sergamumu lėtinėmis ligomis bei neigiamais migracijos rodikliais. Iššūkių kelia ir spartūs technologiniai pokyčiai, kuriems reikalingi papildomi ištekliai. Be to, gana žemas gyventojų sveikatos raštingumas gali turėti neigiamą įtaką paslaugų efektyvumui bei prevencinių priemonių įgyvendinimui.

2.5.1. pav. SSGG analizė Alytaus r. sav. sveikatos srityje

Šaltinis – sudaryta autorių

APIBENDRINIMAS

Alytaus r. sav. sveikatos sritis turi plėtros galimybių, tačiau susiduria su demografiniais iššūkiais –

gyventojų mažėjimu, senėjimu bei didėjančiu sergamumu lėtinėmis ligomis. Nors užtikrinamas sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas, išlieka specialistų trūkumo ir riboto inovacijų diegimo problemos. Siekiant gerinti situaciją, svarbu stiprinti prevenciją, investuoti į infrastruktūrą ir technologijas bei didinti gyventojų sveikatos raštingumą.

3. SVEIKATOS CENTRŲ STEIGIMAS IR TEISINĖ APLINKA

Šiame skyriuje analizuojamos sveikatos centrų atsiradimo priežastys, jų veiklos modeliai bei teisinė aplinka. Tai aktualu Alytaus r. sav., nes tinkamai suformuota sveikatos centrų sistema leidžia užtikrinti gyventojams prieinamas, kokybiškas ir koordinuotas sveikatos priežiūros paslaugas, atliepiančias bendruomenės poreikius bei prisidedančias prie efektyvesnio sveikatos sistemos veikimo.

3.1. SVEIKATOS CENTRŲ ATSIRADIMO PRIEŽASTYS

Lietuvos gyventojų sveikata kelia nerimą – numatoma gyvenimo trukmė šalyje yra viena trumpiausių Europos Sąjungoje. Nors 2000–2019 m. laikotarpiu, remiantis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos duomenimis, vidutinė gyvenimo trukmė pailgėjo daugiau nei 4 metais (nuo 72,1 iki 76,5 metų), 2020 m. COVID-19 pandemija ženkliai paveikė šiuos rodiklius. Tiesioginis ir netiesioginis pandemijos poveikis sutrumpino gyvenimo trukmę beveik 17 mėnesių, iki 75,1 metų (ES vidurkis siekia 80,6 metų)[5].

Ypač išsiskiria didelis vyrų ir moterų gyvenimo trukmės skirtumas Lietuvoje – moterys vidutiniškai gyvena beveik 10 metų ilgiau nei vyrai (atitinkamai 80 metų ir 70,1 metų). Tai didžiausias skirtumas ES, ir jį daugiausia lemia didelis mirtingumas nuo išeminės širdies ligos bei išorinių priežasčių, kurios labiau paplitusios tarp Lietuvos vyrų. Be to, mirtingumą didina ir su gyvenimo būdu bei aplinka susiję rizikos veiksniai, tokie kaip netinkama mityba, tabako ir alkoholio vartojimas, taip pat nepakankamas fizinis aktyvumas[6]. Gyventojų vidutinei gyvenimo trukmei taip pat daro įtaką sveikatos priežiūros sistemos efektyvumas ir prieinamumas.

Remiantis atliktais tyrimais, Lietuvos gyventojai dažnai savo pasitenkinimą sveikatos priežiūros sistema vertino kaip vidutinį arba žemą. Gyventojai dažniausiai išskyrė tokias problemas:

1) paslaugų prieinamumas – daugelis gyventojų skundėsi ilgomis eilėmis gydytojų konsultacijoms ir medicinos procedūroms gauti;
2) kokybė – nors kai kurie vartotojai buvo patenkinti gautomis paslaugomis, buvo daug nusiskundimų gydytojų bei personalo kompetencija;
3) informacijos trūkumas – tam tikri gyventojai teigė, kad jiems trūko aiškios informacijos apie sveikatos paslaugas ir gydymo procesą.

Siekiant spręsti Lietuvos gyventojų sveikatos priežiūros problemas, Sveikatos apsaugos ministerija įgyvendina esminę asmens sveikatos priežiūros reformą. Vienas iš pagrindinių jos tikslų – per glaudesnį sveikatos priežiūros įstaigų bendradarbiavimą padidinti kompleksinių paslaugų prieinamumą gyventojams. Šios reformos esmė – panaikinti fragmentuotą pirminę ir antrinę sveikatos priežiūrą savivaldybėse,

[5] OECD / European Observatory on Health Systems and Policies, *„Lithuania: Country Health Profile 2021“*. Prieiga per internetą: https://www.oecd.org/en/publications/lithuania-country-health-profile-2021_20b64b36-en.html.
[6] OECD / European Observatory on Health Systems and Policies, *„Lithuania: Country Health Profile 2021“*. Prieiga per internetą: https://www.oecd.org/en/publications/lithuania-country-health-profile-2021_20b64b36-en.html.

subalansuoti specialistų darbo krūvius, gerinti paslaugų prieinamumą, skatinti integruotą sveikatos priežiūrą ir mažinti eiles.

Įgyvendinant tinkliniu bendradarbiavimu grįstą paslaugų organizavimo modelį, Lietuvoje nuo 2023 m. rugpjūčio 1 d. kuriami savivaldybių sveikatos centrai, kurie užtikrins bazinį, dažniausiai naudojamų sveikatos priežiūros paslaugų paketą. Tai apima pirminės ir antrinės ambulatorinės priežiūros, slaugos ir palaikomojo gydymo, paliatyviosios pagalbos, dienos stacionaro, ambulatorinės ir dienos chirurgijos, skubiosios medicinos pagalbos, stacionarinės sveikatos priežiūros, visuomenės sveikatos priežiūros ir kitas būtinas paslaugas.

Pagrindinis šių sveikatos centrų tikslas – užtikrinti, kad gyventojai gautų šį pagrindinių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų paketą, finansuojamą Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) ir valstybės biudžeto lėšomis, kuo arčiau savo gyvenamosios vietos.

Sveikatos centrai veikia dvejomis formomis, t. y. funkcinio ir struktūrinio bendradarbiavimo forma (sprendimus, kokio pobūdžio sveikatos centrus įsteigti, priima savivaldybės, vertindamos visų teritorijoje esančių gydymo įstaigų efektyvumą ir teikiamų sveikatos paslaugų skaičių). Struktūrinis bendradarbiavimas – tai darbo organizavimo forma, kai Sveikatos apsaugos ministro nustatytas sveikatos priežiūros paslaugų sąrašas ir kitos sveikatos centrui priskirtos paslaugos (išskyrus visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas) teikiamos viename juridiniame asmenyje. Funkcinis bendradarbiavimas – tai darbo organizavimo forma, kai sveikatos centrui priskirtos paslaugos teikiamos pagal bendradarbiavimo sutartis skirtinguose juridiniuose asmenyse.

Iš 60 savivaldybių 45 yra įsteigusios funkciniu bendradarbiavimu veikiančius sveikatos centrus, kuriuose asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos atskirose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, remiantis sutartiniais bendradarbiavimo pagrindais. 15 savivaldybių įsteigti struktūriniai sveikatos centrai, kuriuose paslaugos teikiamos pačiame sveikatos centre, t. y. tame pačiame juridiniame asmenyje.

Iki 2030 m. planuojama suformuoti išplėstinę Sveikatos centrų, pirminių ASPĮ šeimos gydytojo komandą, padidinant komandos narių skaičių nuo 1,9 iki 3,8 etato vienam gydytojo etatui. Tikimasi, kad šeimos gydytojo komandą sudarys šeimos gydytojas, bendrosios praktikos slaugytojas, atvejo vadybininkas, apylinkės administratorius, akušeris, kineziterapeutas, gyvensenos specialistas ir socialinis darbuotojas.

Sveikatos centrų kūrimas padeda geriau atsižvelgti į paciento interesus – aiškėja paciento kelias, stiprėja gydymo įstaigų bendradarbiavimas įvairiais klausimais, o pokyčius lydi tikslingos investicijos.

Sukūrus sveikatos centrus, pacientai reikšmingų trikdžių nepatirs – nesikeis nei šeimos gydytojas, nei jo darbo vieta. Galimybė pasirinkti norimą gydytoją ir gydymo įstaigą ir toliau išliks viena esminių paciento teisių. Steigiant sveikatos centrus, savivaldybės įgyja įrankį konsoliduoti ir koordinuoti gydymo išteklius, didinti tarpusavio bendradarbiavimą tarp gydymo įstaigų ir užtikrinti didesnį reikalingų paslaugų prieinamumą savo gyventojams.

SSC modelio privalumai:

1) **gyventojams bus suteikiama daugiau paslaugų.** Siekiama, kad bent 80 proc. sveikatos priežiūros paslaugų gyventojai gautų savo ir (ar) besiribojančioje savivaldybėje. Tai ypač aktualu mažesnių savivaldybių gyventojams, kuriems bus lengviau prieinamos bazinės paslaugos, kurių prireikia dažniausiai.

2) **vieno langelio principas.** Įkūrus sveikatos centrus, sveikatos paslaugas bus galima gauti patogiau ir greičiau, mat jų organizavimas, teikimas ir koordinavimas vyks vieno langelio principu. Daug dėmesio bus skirta nuosekliam paciento gydymo ir ištyrimo keliui užtikrinti. Sveikatos centre dirbs atvejo vadybininkas, kuris koordinuos pacientų patekimą reikalingoms paslaugoms gauti, patars, padės užsiregistruoti ir pan.

3) **sklandesnis šeimos gydytojų darbas.** Prireikus, šeimos gydytojai dėl pacientų sveikatos būklės galės iš karto pasikonsultuoti su centre dirbančiais gydytojais specialistais.

Alytaus r. sav. taryba, siekiant pagerinti Alytaus r. sav. sveikatos priežiūros paslaugas, 2023 m. lapkričio 14 d. priėmė sprendimą įsteigti Alytaus rajono savivaldybės Sveikatos centrą. 2023 m. gruodžio 5 d. buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis, remiantis funkcinio bendradarbiavimo būdu. Šią sutartį pasirašė ir prie Alytaus rajono SSC steigimo prisidėjo:

1) Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras;
2) VšĮ Alytaus rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centras;
3) UAB „Disolis“;
4) VšĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninė;
5) VšĮ Alytaus poliklinika.

3.2. TEISINĖ APLINKA

Tiek Alytaus rajono SSC, tiek kitose savivaldybėse veikiantys Sveikatos centrai, vykdydami savo veiklą, remiasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos Sveikatos sistemos įstatymu (patvirtintas LR Seimo 1994 m. liepos 19 d. Nr. I-552), Lietuvos Respublikos Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymu (patvirtintas LR Seimo 2002 m. gegužės 16 d. Nr. IX-886), Lietuvos Respublikos Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymu (patvirtintas LR Seimo 1996 m. birželio 6 d. Nr. I-1367), Lietuvos Respublikos Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymu (patvirtintas LR Seimo 2020 m. birželio 30 d. Nr. XIII-3222), įsakymu „Dėl leidimų–higienos pasų išdavimo taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. programa (patvirtinta Lietuvos Respublikos seimo 2014 m. birželio 26 d. Nr. XII–964), Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais ir Sveikatos apsaugos ministro įsakymais.

2022 m. birželio 30 d. priimtas Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 39 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1278, kuriuo Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos (toliau – LNSS) savivaldybių ir valstybės asmens sveikatos priežiūros viešųjų įstaigų nomenklatūra papildyta sveikatos centrais (39 str. 1 d. 7 p.) ir nustatyta, kad LNSS savivaldybių asmens sveikatos priežiūros viešųjų įstaigų nomenklatūros subjektams – sveikatos centrams priklausančios teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugos atitinkamoje savivaldybės teritorijoje gali būti teikiamos sveikatos priežiūros įstaigų bendradarbiavimo sutarties pagrindu (39 str. 4 d. 4 p.).

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. V-589 „Dėl sveikatos centrui priskiriamų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Sveikatos centrui priskiriamų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Sveikatos centro aprašas)[7], kuriuo nustatomas sveikatos centro steigimo procesas,

[7] *„Dėl sveikatos centrui priskiriamų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“,* Nr. V-589. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/9fcb2bd0f88311edb649a2a873fdbdfd/asr.

sveikatos centro darbo organizavimo pagrindai, sveikatos centrui priskiriamos teikti privalomos sveikatos priežiūros paslaugos, jų teikimo ir apmokėjimo tvarka.

Privalomų teikti paslaugų sąrašą numato savivaldybės, kuriame veikia SSC, dydis. Alytaus r. sav. 2023 m., kada buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis, gyveno 25 513 asmenų, todėl Alytaus rajono SSC atitinka savivaldybės, turinčios daugiau nei 21 tūkst. gyventojų, teikiamų sveikatos priežiūros sąlygas.

Remiantis 2023 m. gruodžio 5 d. sudaryta funkcinio bendradarbiavimo sutartimi, 2024 m. birželio 18 d. funkcinės bendradarbiavimo sutarties pakeitimu ir Sveikatos centro aprašu, Alytaus rajono SSC turi užtikrinti šias sveikatos priežiūros paslaugas (numeracija atitinkanti Sveikatos centro aprašą):

3.2.3. lentelė. Alytaus rajono sveikatos centro teikiamos SSC paslaugų sąrašo paslaugos

EIL. NR.	PASLAUGA	ĮSAKYMU PATVIRTINTO TVARKOS APRAŠO PUNKTAS, KURIAME NURODYTA SUTARTA TEIKTI PASLAUGA
Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras		
1.	Savivaldybės teritorijoje esančios ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymosi įstaigose pagal ikimokylinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas ugdomų mokinių visuomenės sveikatos priežiūra	16.16.1.
2.	Visuomenės sveikatos stiprinimas	16.16.2.
3.	Visuomenės sveikatos stebėsena	16.16.3.
4.	Pagalba pacientui užsiregistruoti pavėžėjimo paslaugai gauti	16.15.
VšĮ Alytaus rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centras		
1.	Šeimos medicinos paslaugos	16.1
2.	Pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos	16.2
3.	Pirminės ambulatorinės odontologijos paslaugas	16.3
4.	Ambulatorinės slaugos paslaugos namuose	16.4
5.	Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos	16.5
6.	Paliatyvios pagalbos (ambulatorinės ir stacionarinės) paslaugos	16.6.
7.	Ambulatorinės ankstyvosios intervencijos besilaukiančioms šeimoms ir iki vaikui sueina 2 metai paslaugos (toliau – šeimų lankymo paslaugos)	16.11
8.	Pagalba pacientui užsiregistruoti pavėžėjimo paslaugai gauti	16.15.
UAB „Disolis“		
1.	Šeimos medicinos paslaugos	16.1

EIL. NR.	PASLAUGA	ĮSAKYMU PATVIRTINTO TVARKOS APRAŠO PUNKTAS, KURIAME NURODYTA SUTARTA TEIKTI PASLAUGA
2.	Pagalba pacientui užsiregistruoti pavėžėjimo paslaugai gauti	16.15.
VšĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninė		
1.	Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos	16.5
2.	Paliatyvios pagalbos (ambulatorinės ir stacionarinės) paslaugos	16.6
3.	Radiologijos paslaugos (rentgeno diagnostikos tyrimai; ultragarsiniai tyrimai (išskyrus galvos, širdies, kraujagyslių, raumenų ir sąnarių)	16.7.1. (16.7.1.1.; 16.7.1.2.)
4.	Vidaus ligų paslaugos	16.7.2
5.	Vaikų ligų paslaugos	16.7.3
6.	Akušerijos ir ginekologijos paslaugos	16.7.4.
7.	Chirurgijos (arba abdominalinės chirurgijos) paslaugos	16.7.5.
8.	Geriatrijos (abdominalinės chirurgijos) paslaugos	16.7.6.
9.	Endoskopijos paslaugos (fibroezofagogastroduodenoskopija, kolonoskopija)	16.7.7.
10.	Kardiologijos paslaugos (išskyrus perstemptinį elektrofiziologinį ištyrimą)	16.7.8.
11.	Otorinolaringologijos paslaugos	16.7.9
12.	Oftalmologijos paslaugos	16.7.10
13.	Ambulatorinės ankstyvosios intervencijos besilaukiančioms šeimoms ir iki vaikui sueina 2 metai paslaugos (toliau – šeimų lankymo paslaugos)	16.11
14.	Neurologijos paslaugos	16.7.12
15.	Fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo paslaugos	16.7.13
16.	Pradinės ambulatorinės medicininės reabilitacijos paslaugos	16.7.14.
17.	Ambulatorinės vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos paslaugos („Vaiko raida A“ ir „Vaiko raida B“)	16.7.15.
18.	Dienos stacionaro paslaugos (dienos stacionaro paslaugų I grupė (vaisto skyrimas infuzijos ir (ar) intratekaliai, ir (ar) inhaliacijos būdu, ir (ar) gydymosios procedūros atlikimas); dienos stacionaro paslaugų IX grupė (kraujo komponentų transfuzija).	16.8. (16.8.1.; 16.8.8.)

EIL. NR.	PASLAUGA	ĮSAKYMU PATVIRTINTO TVARKOS APRAŠO PUNKTAS, KURIAME NURODYTA SUTARTA TEIKTI PASLAUGA
19.	Skubiosios medicinos pagalbos paslaugos	16.9.
20.	Stebėjimo paslaugos	16.9[1]
21.	Vidaus ligų gydymo stacionarinės paslaugos	16.12
22.	Ambulatorinės chirurgijos paslaugos	16.13.
23.	Dienos chirurgijos paslaugos	16.14.
24.	Pagalba pacientui užsiregistruoti pavėžėjimo paslaugai gauti	16.15.
VšĮ Alytaus poliklinika		
1.	Šeimos medicinos paslaugos	16.1
2.	Pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos	16.2
3.	Pirminės ambulatorinės odontologijos paslaugas	16.3
4.	Ambulatorinės slaugos paslaugos namuose	16.4
5.	Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos	16.5
6.	Paliatyvios pagalbos (ambulatorinės ir stacionarinės) paslaugos	16.6.
7.	Cukrinio diabeto slaugos paslaugos	16.10
8.	Ambulatorinės ankstyvosios intervencijos besilaukiančioms šeimoms ir iki vaikui sueina 2 metai paslaugos (toliau – šeimų lankymo paslaugos)	16.11
9.	Ambulatorinės chirurgijos paslaugos	16.13.
10.	Pagalba pacientui užsiregistruoti pavėžėjimo paslaugai gauti	16.15.

Šaltinis – Sveikatos priežiūros įstaigų, teikiančių sveikatos centrui priskiriamas sveikatos priežiūros paslaugas Alytaus r. sav., bendradarbiavimo sutartis, pasirašyta 2023 m. gruodžio 5 d. (su sutarties keitimu 2024 m. birželio 18 d.)

4. ALYTAUS R. SAV. SVEIKATOS CENTRAS

Sveikatos centrai – tai nauja sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo forma, padedanti sujungti pagrindines, t. y. būtiniausias ir dažniausiai gyventojų naudojamas paslaugas: pirminę ir antrinę specializuotą ambulatorinę sveikatos priežiūrą, psichikos sveikatos priežiūrą, odontologiją, slaugą ir paliatyviąją pagalbą, dienos stacionarus, ambulatorinę chirurgiją, dienos chirurgiją, skubiąją medicinos pagalbą, stacionarinę sveikatos priežiūrą, visuomenės sveikatos priežiūrą ir kitas paslaugas. Sveikatos centrai padės užtikrinti, kad sveikatos paslaugos būtų prieinamos arčiau namų, savo arba kaimyninėje savivaldybėje. Veikdamos kartu, o ne tik konkuruodamos, valstybinės ir privačios, pirminės ir antrinės, ambulatorinės ir stacionarinės, asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos, geriau teikia visą savivaldybei reikalingų paslaugų spektrą.

Alytaus r. sav., norėdama gerinti rajono sveikatos priežiūros paslaugas, priėmė svarbius sprendimus[8] dėl Alytaus rajono SSC steigimo:

1) 2023 m. lapkričio 14 d. Alytaus rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. K-221 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės sveikatos centro steigimo“;
2) 2023 m. gruodžio 5 d. pasirašyta sveikatos priežiūros įstaigų, teikiančių sveikatos centrui priskiriamas paslaugas Alytaus rajono savivaldybėje, bendradarbiavimo sutartis Nr. SR-127;
3) 2024 m. birželio 18 d. priimtas bendradarbiavimo sutarties pakeitimas Nr. S-388, reglamentuojantis sveikatos priežiūros įstaigų bendradarbiavimą teikiant sveikatos centro paslaugas.

4.1. PARTNERIAI

2023 m. gruodžio 5 d. penkios asmens ir (ar) visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos pasirašė sutartį, numatančią funkcinio bendradarbiavimo būdu Alytaus r. sav. steigti Alytaus rajono sveikatos centrą. Funkcinio bendradarbiavimo sutartį pasirašė šios įstaigos:

1) Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras;
2) VšĮ Alytaus rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centras;
3) UAB „Disolis“;
4) VšĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninė;
5) VšĮ Alytaus poliklinika.

Toliau yra pateikiama išsamesnė informacija apie šias įstaigas:

1) Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Visuomenės sveikatos priežiūros įstaiga, vykdanti savivaldybei priskirtas visuomenės sveikatos stiprinimo, stebėsenos ir ligų prevencijos funkcijas Alytaus rajone. Įstaigos veikla grindžiama Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais visuomenės sveikatos priežiūrą, ir yra orientuota į gyventojų sveikatos stiprinimą bendruomenės lygmeniu.

Įstaiga organizuoja ir įgyvendina visuomenės sveikatos stiprinimo politiką savivaldybėje, koordinuoja visuomenės sveikatos specialistų veiklą ugdymo įstaigose, vykdo gyventojų sveikatos būklės ir rizikos

[8]Visus sprendimus galima rasti VšĮ Alytaus rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centro internetiniame puslapyje. Prieiga per internetą: https://www.pspc.lt/teisine-informacija-2/.

veiksnių stebėseną bei analizę. Biuras taip pat įgyvendina valstybines ir savivaldybės visuomenės sveikatos programas, organizuoja sveikatinimo renginius, vykdo švietėjišką veiklą bei stiprina tarpsektorinį bendradarbiavimą.

Teikiamos veiklos ir funkcijos apima:

- visuomenės sveikatos stiprinimą ir sveikos gyvensenos ugdymą;
- visuomenės sveikatos stebėseną (gyventojų sveikatos būklės ir rizikos veiksnių analizę);
- ligų ir traumų prevencijos priemonių įgyvendinimą;
- vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros organizavimą ugdymo įstaigose;
- psichikos sveikatos stiprinimo ir priklausomybių prevencijos veiklas;
- visuomenės informavimą ir konsultavimą sveikatos stiprinimo klausimais;
- savivaldybės ir valstybinių visuomenės sveikatos programų įgyvendinimą;
- bendradarbiavimą su sveikatos priežiūros, švietimo ir kitomis institucijomis.

Įstaigos veikla orientuota į prevenciją, sveikatos stiprinimą ir ankstyvą rizikos veiksnių nustatymą, užtikrinant nuoseklų visuomenės sveikatos priežiūros organizavimą Alytaus r. sav.

2) VšĮ Alytaus rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centras

Asmens sveikatos priežiūros įstaiga, teikianti pirminės sveikatos priežiūros paslaugas Alytaus rajono gyventojams. Pagrindinis įstaigos tikslas – tenkinti viešuosius interesus vykdant sveikatos priežiūros veiklą, gerinti gyventojų sveikatą, mažinti sergamumą ir mirtingumą bei teikti kokybiškas ir kvalifikuotas asmens sveikatos priežiūros paslaugas .

Įstaiga organizuoja ir teikia pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas pagal turimą licenciją, užtikrina būtinąją medicinos pagalbą, diegia diagnostikos ir gydymo naujoves bei vykdo teisės aktuose numatytas visuomenės sveikatos priežiūros priemones. Taip pat pildo ir tvarko medicininę dokumentaciją bei bendradarbiauja su kitomis sveikatos priežiūros institucijomis .

Įstaigos veikla apima įvairių sveikatos priežiūros paslaugų organizavimą ir teikimą per gydytojų, slaugos bei kitų specialistų komandą, taip užtikrinant nuoseklią pacientų priežiūrą pirminės sveikatos priežiūros lygiu.

Teikiamos paslaugos apima:

- šeimos gydytojo (bendrosios praktikos gydytojo) paslaugas;
- gydytojų specialistų konsultacijas;
- odontologines paslaugas
- slaugos ir ambulatorines priežiūros paslaugas;
- laboratorinius tyrimus ir diagnostiką;
- būtinąją medicinos pagalbą;
- ilgalaikę pacientų priežiūrą ir stebėseną.

Įstaigos veikla grindžiama pacientų poreikių tenkinimu, paslaugų prieinamumu ir kokybe, profesionalumu bei bendradarbiavimu.

3) UAB „Disolis“

Privati asmens sveikatos priežiūros įstaiga, teikianti pirminės ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugas Alytaus rajono gyventojams. Įstaigos veikla orientuota į pelno siekimą, darbo vietų kūrimą bei kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų teikimą .

Įstaiga organizuoja ir teikia pirminės sveikatos priežiūros paslaugas prisirašiusiems pacientams, užtikrina būtinąją medicinos pagalbą, vykdo ligų prevenciją, diagnostiką ir gydymą. Ji taip pat bendradarbiauja su kitomis gydymo įstaigomis. UAB „Disolis“ veikla apima medicininę, odontologinę bei kitą su žmonių sveikatos priežiūra susijusią veiklą, vykdomą laikantis teisės aktų ir turimų licencijų .

Įstaiga teikia paslaugas šeimos gydytojų ir kitų specialistų komandos pagrindu, užtikrindama nuoseklią pacientų priežiūrą pirminės sveikatos priežiūros lygiu bei galimybę pacientams gauti reikalingas paslaugas vienoje vietoje.

Teikiamos paslaugos apima:

- šeimos gydytojo ir kitų pirminės sveikatos priežiūros specialistų paslaugas;
- ligų diagnostiką, gydymą ir stebėseną;
- profilaktinius sveikatos patikrinimus ir imunizaciją;
- laboratorinius tyrimus ir pagrindines diagnostines procedūras;
- odontologines paslaugas;
- slaugos paslaugas ir priežiūrą namuose;
- prevencines programas ir sveikatos ugdymą;
- būtinąją medicinos pagalbą;
- siuntimų organizavimą į aukštesnio lygio sveikatos priežiūros įstaigas.

Įstaigos veikla grindžiama pacientų poreikių tenkinimu, paslaugų prieinamumu ir kokybe, profesionalumu bei atsakingu požiūriu į pacientų sveikatą.

4) VšĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninė

Asmens sveikatos priežiūros įstaiga, teikianti pirminio ir antrinio lygio ambulatorines bei stacionarines sveikatos priežiūros paslaugas Alytaus regiono gyventojams. Ligoninės veikla orientuota į viešojo intereso tenkinimą, gyventojų sveikatos gerinimą bei kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų teikimą .

Įstaiga organizuoja ir teikia įvairių lygių asmens sveikatos priežiūros paslaugas, užtikrina būtinąją medicinos pagalbą visą parą, vykdo ligų prevenciją, diagnostiką, gydymą ir pacientų stebėseną. Ligoninė taip pat dalyvauja sveikatos programų įgyvendinime, specialistų rengime, medicinos inovacijų diegime bei bendradarbiauja su kitomis sveikatos priežiūros įstaigomis .

Įstaiga teikia paslaugas daugiadisciplininės gydytojų, slaugos ir kitų specialistų komandos pagrindu, užtikrindama nuoseklią pacientų priežiūrą nuo ambulatorinio iki stacionarinio gydymo bei reabilitacijos. Ligoninė veikia kaip regioninis sveikatos priežiūros centras, koordinuojantis skirtingų lygių paslaugas ir užtikrinantis jų tęstinumą.

Teikiamos paslaugos apima:

- pirminio ir antrinio lygio ambulatorines sveikatos priežiūros paslaugas;

- antrinio lygio stacionarinį gydymą;
- skubiąją (būtinąją) medicinos pagalbą visą parą;
- ligų diagnostiką, gydymą ir pacientų stebėseną;
- laboratorinius ir kitus diagnostinius tyrimus;
- slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas;
- medicininės reabilitacijos paslaugas;
- profilaktines programas ir sveikatos stiprinimo veiklas;
- konsultacijas bei siuntimų organizavimą į kitas gydymo įstaigas.

Įstaigos veikla grindžiama pacientų saugumo, paslaugų kokybės ir prieinamumo principais, profesionalumu, skaidrumu bei atsakomybe visuomenei. Ligoninė siekia užtikrinti aukštos kokybės, pacientų poreikius atitinkančias sveikatos priežiūros paslaugas, nuolat tobulinti veiklą ir diegti modernias medicinos technologijas.

5) VšĮ Alytaus poliklinika

Asmens sveikatos priežiūros įstaiga, teikianti pirminės ir antrinio lygio ambulatorines sveikatos priežiūros paslaugas Alytaus miesto ir regiono gyventojams. Įstaigos veikla orientuota į kokybiškų, prieinamų ir pacientų poreikius atitinkančių sveikatos priežiūros paslaugų teikimą bei gyventojų sveikatos gerinimą .

Įstaiga organizuoja ir teikia planines bei būtinosios medicinos pagalbos paslaugas, vykdo ligų prevenciją, diagnostiką, gydymą ir pacientų stebėseną. Poliklinika taip pat užtikrina sveikatos priežiūros paslaugų tęstinumą, koordinuoja pacientų srautą tarp skirtingų specialistų bei bendradarbiauja su kitomis sveikatos priežiūros įstaigomis .

Įstaiga teikia paslaugas šeimos gydytojų, gydytojų specialistų, slaugos ir kitų sveikatos priežiūros specialistų komandos pagrindu, užtikrindama kompleksinę pacientų priežiūrą ambulatoriniu lygiu bei galimybę gauti įvairias paslaugas vienoje įstaigoje.

Teikiamos paslaugos apima:
- šeimos medicinos ir pirminės sveikatos priežiūros paslaugas;
- gydytojų specialistų konsultacijas ir ambulatorinę priežiūrą;
- ligų diagnostiką, gydymą ir pacientų stebėseną;
- odontologines ir burnos higienos paslaugas;
- laboratorinius tyrimus ir diagnostines procedūras;
- psichikos sveikatos priežiūros ir psichologijos paslaugas;
- dienos stacionaro ir ankstyvosios reabilitacijos paslaugas;
- paliatyviosios pagalbos ir slaugos paslaugas (taip pat pacientų namuose);
- prevencines programas ir profilaktinius sveikatos patikrinimus;
- būtinąją medicinos pagalbą;
- socialinės globos ir integralios pagalbos į namus paslaugas.

Įstaigos veikla grindžiama pacientų poreikių tenkinimu, paslaugų prieinamumu ir kokybe, profesionalumu, pagarba pacientui ir atsakomybe už teikiamas paslaugas. Poliklinika siekia užtikrinti

saugias, efektyvias ir inovatyvias sveikatos priežiūros paslaugas, nuolat gerinti veiklos kokybę bei stiprinti pacientų ir darbuotojų tarpusavio pasitikėjimą.

4.2. MISIJA IR VIZIJA

Misija – užtikrinti Alytaus rajono gyventojams kokybiškas, saugias, prieinamas ir koordinuotas sveikatos priežiūros paslaugas, orientuotas į paciento poreikius ir lūkesčius, stiprinant gyventojų sveikatą bei užtikrinant paslaugų tęstinumą bendradarbiaujant visoms centro įstaigoms.

Vizija – modernus, efektyviai veikiantis ir bendradarbiavimu grindžiamas sveikatos priežiūros tinklas, užtikrinantis integruotas pirminio ir antrinio lygio sveikatos priežiūros paslaugas, atitinkančias pacientų poreikius, bei nuosekliai gerinantis Alytaus rajono gyventojų sveikatą ir gyvenimo kokybę.

4.3. VERTYBĖS

Įstaigos bendradarbiauja ir laikosi aukštų vertybinių principų, kurie kiekvieną sprendimą ir veiksmą nukreipia į paciento gerovę. Pacientas yra darbo ašis, todėl jam yra pateikiama aiški informacija, sprendimai priimami kartu, gerbiamas orumas ir užtikrinamos lygios galimybės visiems, nepaisant amžiaus, sveikatos būklės ar socialinės padėties.

1) **Kokybė ir profesionalumas** – užtikrinamas aukštas sveikatos priežiūros paslaugų kokybės lygis, vadovaujantis mokslo įrodymais pagrįsta praktika, nuolat tobulinant specialistų kompetencijas ir užtikrinant paslaugų saugumą bei veiksmingumą.
2) **Pacientų poreikių prioritetas** – sveikatos priežiūros paslaugos organizuojamos orientuojantis į paciento poreikius, užtikrinant pagarbą žmogui, jo orumui, privatumui, paslaugų prieinamumą ir kokybišką bendravimą.
3) **Bendradarbiavimas** – skatinamas efektyvus bendradarbiavimas tarp sveikatos centro įstaigų, specialistų ir kitų partnerių, siekiant koordinuoto, nuoseklaus ir pacientui palankaus paslaugų teikimo.
4) **Atsakomybė ir skaidrumas** – veikla grindžiama atsakingu sprendimų priėmimu, profesine etika, teisės aktų laikymusi, skaidrumu bei racionaliu išteklių naudojimu.
5) **Inovatyvumas ir tobulėjimas** – diegiami pažangūs sprendimai, skatinamas nuolatinis veiklos tobulinimas, paslaugų kokybės gerinimas ir efektyvesnis gyventojų sveikatos poreikių tenkinimas.

4.4. STRATEGIJA

Alytaus rajono SSC strategija apibrėžia įstaigos kryptį ir veiklos prioritetus, kuriais užtikrinama, kad kiekvienas rajono savivaldybės gyventojas gautų laiku suteikiamas, saugias, kokybiškas ir įrodymais grįstas sveikatos priežiūros paslaugas kuo arčiau namų. Strategija remiasi **misija** – užtikrinti Alytaus rajono gyventojams kokybiškas, saugias, prieinamas ir koordinuotas sveikatos priežiūros paslaugas, orientuotas į paciento poreikius ir lūkesčius, stiprinant gyventojų sveikatą bei užtikrinant paslaugų tęstinumą bendradarbiaujant visoms centro įstaigoms ir **vizija** – modernus, efektyviai veikiantis ir bendradarbiavimu grindžiamas sveikatos priežiūros tinklas, užtikrinantis integruotas pirminio ir antrinio lygio sveikatos priežiūros paslaugas, atitinkančias pacientų poreikius, bei nuosekliai gerinantis Alytaus rajono gyventojų sveikatą ir gyvenimo kokybę.

Strategija parengta įvertinus demografinius ir sveikatos priežiūros paslaugų naudojimo duomenis, Sveikatos centro veiklos analizę bei nacionalines sveikatos politikos kryptis. Jos tikslas – stiprinti pirminės ir antrinės ambulatorinės priežiūros, slaugos ir prevencijos paslaugas, gerinant jų prieinamumą ir kokybę.

Žemiau pateikta išsamesnė informaciją apie kiekvieną strateginį tikslą:

1) **Sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo gerinimas** – tikslas orientuotas į tai, kad sveikatos priežiūros paslaugos būtų lengvai, greitai ir patogiai pasiekiamos visiems gyventojams, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos. Siekiama mažinti eiles, optimizuoti pacientų srautus, plėsti nuotolines paslaugas ir diegti patogius registracijos bei informavimo kanalus. Aiškus ir nuoseklus paciento kelias leidžia užtikrinti sklandų paslaugų gavimą bei geresnę pacientų patirtį.
2) **Sveikatos priežiūros paslaugų kokybės užtikrinimas –** tikslas orientuotas į aukštą, saugią ir patikimą sveikatos priežiūros paslaugų kokybę. Siekiama diegti įrodymais grįstus gydymo metodus, standartizuoti procesus, stiprinti pacientų saugą ir rizikų valdymą. Nuolatinis darbuotojų kompetencijų tobulinimas ir kokybės stebėsena leidžia mažinti klaidų tikimybę, gerinti gydymo rezultatus ir didinti pacientų pasitikėjimą sistema.
3) **Visuomenės sveikatos stiprinimas –** tikslas orientuotas į gyventojų sveikatos gerinimą per prevenciją, ankstyvą diagnostiką ir sveikos gyvensenos skatinimą. Atsižvelgiant į augantį sergamumą lėtinėmis ligomis, siekiama didinti sveikatos raštingumą, plėsti prevencines programas bei stiprinti psichikos sveikatą. Bendradarbiavimas su mokyklomis, bendruomenėmis ir kitomis institucijomis padeda formuoti sveikesnius gyvensenos įpročius ir mažinti ligų naštą.
4) **Veiklos efektyvumo didinimas –** šiuo tikslu siekiama optimizuoti sveikatos centro veiklos procesus, efektyviau naudoti turimus išteklius ir gerinti sprendimų priėmimą. Dėmesys skiriamas procesų standartizavimui, veiklos rodiklių stebėsenai, duomenų analizei bei tvariam finansų valdymui. Efektyviai organizuota veikla leidžia mažinti sąnaudas, didinti paslaugų apimtis ir gerinti bendrus įstaigos veiklos rezultatus.
5) **Inovacijų diegimas ir skaitmenizacija –** tikslas apima šiuolaikinių technologijų ir skaitmeninių sprendimų diegimą sveikatos priežiūros paslaugų teikimui ir valdymui. Siekiama plėtoti e. paslaugas, telemediciną, integruoti informacines sistemas bei naudoti duomenų analitiką sprendimų priėmimui. Saugi ir moderni skaitmeninė aplinka leidžia trumpinti paciento kelią, didinti veiklos efektyvumą ir užtikrinti paslaugų tęstinumą.
6) **Kompetentingos komandos užtikrinimas –** siekiama sukurti profesionalią, motyvuotą ir nuolat tobulėjančią komandą. Siekiama pritraukti ir išlaikyti kvalifikuotus specialistus, sudaryti sąlygas jų profesiniam augimui bei stiprinti vidinę komunikaciją. Palanki darbo aplinka ir nuoseklus kompetencijų ugdymas didina darbuotojų įsitraukimą, mažina kaitą ir prisideda prie aukštesnės paslaugų kokybės.
7) **Infrastruktūros ir įrangos modernizavimas –** tikslas orientuotas į šiuolaikiškos, saugios ir pacientų poreikius atitinkančios infrastruktūros kūrimą. Siekiama atnaujinti patalpas pagal universalaus dizaino principus, modernizuoti medicinos įrangą bei diegti energiją taupančius sprendimus. Investicijos į infrastruktūrą ir technologijas leidžia gerinti paslaugų kokybę, darbo sąlygas darbuotojams ir pacientų patirtį.

4.5. TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Alytaus rajono SSC uždaviniai yra skirti praktiškai įgyvendinti numatytus tikslus. Jie nusako bendrą veikimo logiką – kokios sritys stiprinamos ir kaip organizuojamas kasdienis darbas, kad pacientui paslaugos būtų laiku, saugios ir patogios, o komandos dirbtų nuosekliai.

Šiuo metu **Alytaus rajono SSC yra iškelti 7 strateginiai tikslai ir 18 uždavinių.** Strateginiai tikslai ir uždaviniai atitinka ne tik SSC misiją ir viziją, bet ir atliepia sveikatos aplinkos analizėje (*žr.* 2 skyrius) užfiksuotas sveikatos priežiūros paslaugų tendencijas, problemas ir t. t.

4.5.1. lentelėje yra pateikta informacija apie Alytaus rajono SSC iškeltus strateginius tikslus ir uždavinius.

4.5.1. lentelė. Alytaus rajono SSC strateginiai tikslai ir uždaviniai

1 TIKSLAS: SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ PRIEINAMUMO GERINIMAS
1.1. Optimizuoti pacientų registracijos ir patekimo į paslaugas procesus
1.2. Tobulinti vizitų planavimą ir pacientų srautų valdymą
1.3. Gerinti pacientų informavimą ir orientavimąsi
2 TIKSLAS: SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS
2.1. Diegti įrodymais grįstus gydymo metodus
2.2. Užtikrinti efektyvią rizikų valdymo ir pacientų saugos sistemą
3 TIKSLAS: VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS
3.1. Didinti gyventojų sveikatos raštingumą ir sveikos gyvensenos įgūdžius
3.2. Plėtoti ligų prevencijos ir ankstyvosios diagnostikos priemones
3.3. Stiprinti psichikos sveikatos stiprinimą ir prevenciją
4 TIKSLAS: VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMAS
4.1. Optimizuoti sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo procesus
4.2. Tobulinti tvarų veiklos ir finansų planavimą bei stebėseną
4.3. Stiprinti bendradarbiavimą ir projektų rengimą
4.4. Pritraukti išorinį finansavimą
5 TIKSLAS: INOVACIJŲ DIEGIMAS IR SKAITMENIZACIJA
5.1. Diegti skaitmeninius sprendimus sveikatos priežiūros paslaugų teikimui ir valdymui
5.2. Užtikrinti informacinių sistemų saugumą ir duomenų apsaugą
6. TIKSLAS: KOMPETENTINGOS KOMANDOS UŽTIKRINIMAS
6.1. Pritraukti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos profesionalus

6.2. Stiprinti vidinę darbuotojų komunikaciją
7 TIKSLAS: INFRASTRUKTŪROS IR ĮRANGOS MODERNIZAVIMAS
7.1. Modernizuoti Įstaigos vidaus ir išorės infrastruktūrą
7.2. Atnaujinti Įstaigos įrangą

Šaltinis – sudaryta autorių

Išsikeltų strateginių tikslų uždavinių įgyvendinimui yra labai svarbu turėti uždavinių įgyvendinimo planą – veiksmus – kurie padės pasiekti numatytus rezultatus. Šiuo metu **Alytaus rajono SSC yra iškelta 18 uždavinių, o jų įgyvendinimą sudaro 48 veiksmai.**

4.5.2. lentelėje yra pateikiama išsamesnė informacija apie numatomus veiksmus.

4.5.2. lentelė. Alytaus rajono SSC tikslų, uždavinių ir veiksmų sąrašas

EIL. NR.	VEIKSMO PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	REZULTATAS	ATSAKINGAS ASMUO
1 TIKSLAS: Sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo gerinimas				
1.1. UŽDAVINYS: Optimizuoti pacientų registracijos ir patekimo į paslaugas procesus				
1.1.1.	Išplėsti savitarnos registracijos platformą, sudarant galimybę pacientams registruotis, keisti ir atšaukti vizitus internetu bei mobiliaja programėle.	2026–2030 m.	Bent 70 proc. pacientų kreipiasi el. kanalais.	IT skyrius Registratūra
1.1.2.	Sukurti integruotą komunikacijos sistemą, apjungiančią telefono skambučius, el. paštą, SMS į vieną registratūros valdymo sąsają.	2026–2030 m.	Vidutinis atsakymo pacientui laikas sutrumpėjo bent 30 proc.	IT skyrius Registratūra
1.1.3.	Supaprastinti ir standartizuoti registracijos procesus pas specialistus, užtikrinant aiškias ir vienodas taisykles visiems pacientams.	2026–2030 m.	Registracijos proceso trukmė sutrumpėjo bent 20 proc.	IT skyrius Registratūra
1.2. UŽDAVINYS: Tobulinti vizitų planavimą ir pacientų srautų valdymą				
1.2.1.	Analizuoti pacientų srautus ir optimizuoti gydytojų darbo grafikus pagal realų paslaugų poreikį.	2026–2030 m.	Pacientų laukimo laikas sumažėjo bent 20 proc.	IT skyrius Registratūra Personalo skyrius
1.2.2.	Sukurti laukiančiųjų sąrašo sistemą, leidžiančią efektyviai užpildyti atsilaisvinusias vietas.	2026–2030 m.	Bent 90 proc. atsilaisvinusių vizitų laikų užpildoma.	IT skyrius Registratūra
1.3. UŽDAVINYS: Gerinti pacientų informavimą ir orientavimąsi				
1.3.1.	Parengti Įstaigos vieningos komunikacijos gaires.	2026–2030 m.	100 proc. darbuotojų taiko vieningas komunikacijos gaires.	Komunikacijos skyrius

EIL. NR.	VEIKSMO PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	REZULTATAS	ATSAKINGAS ASMUO
1.3.2.	Parengti aiškią ir suprantamą pacientams skirtą informaciją (lankstinukai, vaizdo įrašai ir kt.) apie paslaugas, registraciją ir siuntimus.	2026–2030 m.	Bent 80 proc. pacientų nurodo, kad informacija yra aiški ir lengvai suprantama.	Komunikacijos skyrius
1.3.3.	Sukurti pacientų navigacijos sistemą įstaigose, padedančią lengvai rasti reikiamas paslaugas.	2026–2030 m.	Bent 90 proc. pacientų lengvai randa reikiamas paslaugas be papildomos pagalbos.	Komunikacijos skyrius Registratūra
2 TIKSLAS: Sveikatos priežiūros paslaugų kokybės užtikrinimas				
2.1. UŽDAVINYS: Diegti įrodymais grįstus gydymo metodus				
2.1.1.	Parengti ir įdiegti metodikas bei tvarkas, reglamentuojančias įrodymais grįstų gydymo praktikų taikymą kasdienėje veikloje.	2026–2030 m.	100 proc. pagrindinių paslaugų teikiamos pagal patvirtintas metodikas.	Direktorius Teisės skyrius
2.1.2.	Organizuoti tikslinius mokymus ir seminarus sveikatos priežiūros specialistams apie įrodymais grįstų gydymo metodų ir naujų medicinos technologijų taikymą.	2026–2030 m.	Bent 90 proc. sveikatos priežiūros specialistų dalyvavo mokymuose.	Personalo skyrius
2.2. UŽDAVINYS: Tobulinti vizitų planavimą ir pacientų srautų valdymą				
2.2.1.	Parengti ir patvirtinti įstaigos rizikos valdymo politiką bei procedūras.	2026–2030 m.	Parengta ir patvirtinta rizikos valdymo politika.	Direktorius Personalo skyrius
2.2.2.	Parengti ir įgyvendinti prevencijos planus identifikuotoms rizikoms mažinti.	2026–2030 m.	Įgyvendinta bent 80 proc. numatytų rizikų mažinimo priemonių.	Administracija
2.2.3.	Reguliariai vykdyti rizikos valdymo stebėseną, analizuoti incidentų duomenis ir taikyti tobulinimo priemones.	2026–2030 m.	Rizikos valdymo stebėsena vykdoma ne rečiau kaip 1 kartą per ketvirtį.	Audito skyrius Administracija
3 TIKSLAS: Visuomenės sveikatos stiprinimas				
3.1. UŽDAVINYS: Didinti gyventojų sveikatos raštingumą ir sveikos gyvensenos įgūdžius				
3.1.1.	Organizuoti švietimo kampanijas ir mokymus apie sveiką gyvenseną.	2026–2030 m.	Kasmet organizuojamos ne mažiau kaip 5 sveikatos stiprinimo kampanijos.	Administracija Personalo skyrius

EIL. NR.	VEIKSMO PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	REZULTATAS	ATSAKINGAS ASMUO
3.1.2.	Bendradarbiauti su mokyklomis ir kitomis institucijomis, įgyvendinant sveikatos ugdymo iniciatyvas.	2026–2030 m.	Kasmet įgyvendinama ne mažiau kaip 3 bendros sveikatos ugdymo iniciatyvos.	Administracija Personalo skyrius
3.2. UŽDAVINYS: Plėtoti ligų prevencijos ir ankstyvosios diagnostikos priemones				
3.2.1.	Sukurti ir atnaujinti profilaktinių kvietimų kalendorių (pagal amžių, lytį ir ligas).	2026–2030 m.	Bent 70 proc. tikslinių gyventojų gauna kvietimus dalyvauti prevencinėse programose.	IT skyrius Administracija
3.2.2.	Skatinti gyventojų dalyvavimą prevencinėse programose, integruojant automatinį kvietimų išsiuntimą įvairiomis e. sistemomis.	2026–2030 m.	Gyventojų dalyvavimas prevencinėse programose padidėjo bent 20 proc.	Administracija
3.2.3.	Organizuoti profilaktinius sveikatos patikrinimus ir ankstyvos diagnostikos iniciatyvas tikslinėms grupėms.	2026–2030 m.	Kasmet profilaktiškai patikrinama bent 30 proc. tikslinių gyventojų grupių.	Administracija
3.3. UŽDAVINYS: Stiprinti psichikos sveikatos stiprinimą ir prevenciją				
3.3.1.	Organizuoti psichikos sveikatos stiprinimo programas streso valdymo ir emocinės sveikatos temomis.	2026–2030 m.	Kasmet įgyvendinama ne mažiau kaip 5 psichikos sveikatos stiprinimo programos.	Personalo skyrius Administracija
3.3.2.	Didinti psichologinės pagalbos prieinamumą.	2026–2030 m.	Laukimo laikas psichologinei pagalbai sumažėjo bent 20 proc.	Administracija
3.3.3.	Organizuoti mokymus slaugytojams ir gydytojams, atpažinti streso, perdegimo ir priklausomybių požymius.	2026–2030 m.	Bent 80 proc. tikslinių darbuotojų dalyvavo mokymuose.	Personalo skyrius
4 TIKSLAS: Veiklos efektyvumo didinimas				
4.1. UŽDAVINYS: Optimizuoti sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo procesus				
4.1.1.	Efektyviau paskirstyti žmogiškuosius ir materialinius išteklius pagal realų paslaugų poreikį.	2026–2030 m.	Išteklių panaudojimo efektyvumas padidėjo bent 15 proc.	Personalo skyrius Turto valdymo skyrius
4.1.2.	Standartizuoti pagrindinius paslaugų teikimo procesus, susijusius su registracija, pacientų siuntimu ir konsultacijomis.	2026–2030 m.	100 proc. pagrindinių procesų yra standartizuoti ir aprašyti.	IT skyrius

EIL. NR.	VEIKSMO PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	REZULTATAS	ATSAKINGAS ASMUO
4.2. UŽDAVINYS: Tobulinti tvarų veiklos ir finansų planavimą bei stebėseną				
4.2.1.	Sukurti ir įdiegti veiklos rodiklių sistemą, apimančią pagrindinius paslaugų kokybės ir efektyvumo rodiklius.	2026–2030 m.	Bent 90 proc. sprendimų priimama remiantis veiklos rodiklių analize.	Administracija
4.2.2.	Įdiegti veiklos rezultatais pagrįstą biudžeto formavimo procedūrą, susiejant išteklių paskirstymą su strateginių tikslų pasiekimu ir kaštų analize.	2026–2030 m.	100 proc. biudžeto planavimo susieta su veiklos rodikliais.	Administracija
4.2.3.	Peržiūrėti ir atnaujinti pirkimų specifikacijas, užtikrinant energetinio efektyvumo ir tvarumo kriterijų integravimą į visus ilgalaikius pirkimus.	2026–2030 m.	100 proc. ilgalaikių pirkimų taikomi tvarumo ir energinio efektyvumo kriterijai.	Finansų skyrius
4.2.4.	Reguliariai rinkti, analizuoti ir vertinti veiklos duomenis, priimant sprendimus dėl tolimesnių veiksmų.	2026–2030 m.	Veiklos duomenys analizuojami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį.	Administracija
4.3. UŽDAVINYS: Stiprinti bendradarbiavimą su kitomis įstaigomis				
4.3.1.	Pasirašyti bendradarbiavimo sutartis su kitomis ASPĮ, švietimo, socialiniais ir NVO įstaigomis	2026–2030 m.	Pasirašyta ne mažiau kaip 5 bendradarbiavimo sutartys su partneriais.	Administracija
4.3.2.	Organizuoti susitikimus su esamais partneriais	2026–2030 m.	Organizuojami ne rečiau kaip 4 partnerių susitikimai per metus.	Administracija
4.4. UŽDAVINYS: Pritraukti išorinį finansavimą				
4.4.1.	Paskirti darbuotoją, atsakingą už projektų koordinavimo procesą.	2026–2030 m.	Paskirtas atsakingas asmuo.	Administracija
4.4.2.	Rengti vietinius, nacionalinius ir tarptautinius projektus, siekiant gauti finansavimą sveikatos priežiūros paslaugų gerinimui, plėtrai ar infrastruktūros pritaikymui ar atnaujinimui.	2026–2030 m.	Kasmet parengiama ne mažiau kaip 3 projektinės paraiškos.	Administracija

EIL. NR.	VEIKSMO PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	REZULTATAS	ATSAKINGAS ASMUO
4.4.3.	Sėkmingai įgyvendinti laimėtus projektus, užtikrinant tinkamą administravimą, finansinių ir veiklų ataskaitų teikimą	2026–2030 m.	100 proc. projektų įgyvendinami laiku ir pagal planą.	Administracija
5 TIKSLAS: Inovacijų diegimas ir skaitmenizacija				
5.1. UŽDAVINYS: Diegti skaitmeninius sprendimus sveikatos priežiūros paslaugų teikimui ir valdymui				
5.1.1.	Diegti skaitmeninius sprendimus, skirtus pacientų vizitų planavimui, dokumentų valdymui.	2026–2030 m.	Bent 70 proc. vidinių procesų skaitmenizuoti.	Administracija IT skyrius
5.1.2.	Diegti telemedicinos inovacijas.	2026–2030 m.	Pacientų pasitenkinimas nuotolinėmis paslaugomis siekia bent 85 proc.	IT skyrius
5.1.3.	Naudotis skaitmeniniais sprendimais ir analitikos įrankiais, norint didesnio veiklos efektyvumo.	2026–2030 m.	Veiklos efektyvumas padidėjo bent 15 proc.	IT skyrius
5.2. UŽDAVINYS: Užtikrinti informacinių sistemų saugumą ir duomenų apsaugą				
5.2.1.	Atlikti reguliarius informacinių sistemų saugumo auditus ir rizikų vertinimus.	2026–2030 m.	Saugumo auditai atliekami ne rečiau kaip 1 kartą per metus.	IT skyrius
5.2.2.	Diegti technines ir organizacines kibernetinio saugumo priemones.	2026–2030 m.	Kibernetinių incidentų skaičius sumažėjo bent 20 proc.	IT skyrius
5.2.3.	Organizuoti darbuotojų mokymus apie duomenų apsaugą ir kibernetinį saugumą bei užtikrinti BDAR reikalavimų laikymąsi.	2026–2030 m.	90 proc. darbuotojų dalyvavo BDAR ir kibernetinio saugumo mokymuose.	IT skyrius Personalo skyrius
6 TIKSLAS: Kompetentingos komandos užtikrinimas				
6.1. UŽDAVINYS: Pritraukti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos profesionalus				
6.1.1.	Siųsti darbuotojus į kvalifikacijos kėlimo kursus ar sertifikavimo programas.	2026–2030 m.	Bent 80 proc. darbuotojų kasmet dalyvauja kvalifikacijos kėlimo veiklose.	Personalo skyrius Administracija

EIL. NR.	VEIKSMO PAVADINIMAS	LAIKOTARPIS	REZULTATAS	ATSAKINGAS ASMUO
6.1.2.	Sudaryti sąlygas darbuotojams kelti kvalifikaciją dalyvaujant nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose.	2026–2030 m.	Bent 30 proc. darbuotojų dalyvauja nacionalinėse ar tarptautinėse konferencijose.	Personalo skyrius Administracija
6.1.3.	Sukurti mentorystės programą naujai atvykusiems specialistams.	2026–2030 m.	70 proc. naujų darbuotojų dalyvauja mentorystės programoje.	Personalo skyrius Administracija
6.2. UŽDAVINYS: Stiprinti vidinę darbuotojų komunikaciją				
6.2.1.	Organizuoti darbuotojų susitikimus, siekiant stiprinti komandinį darbą ir bendradarbiavimą.	2026–2030 m.	Organizuojami ne rečiau kaip 4 darbuotojų susitikimai per metus.	Administracija Personalo skyrius
6.2.2.	Įdiegti „gerosios praktikos pasidalijimo“ sesijas tarp komandų.	2026–2030 m.	Organizuojamos ne mažiau kaip 6 sesijos per metus.	Administracija Personalo skyrius
7 TIKSLAS: Infrastruktūros ir įrangos modernizavimas				
7.1. UŽDAVINYS: Modernizuoti Įstaigos vidaus ir išorės infrastruktūrą				
7.1.1.	Atnaujinti Įstaigos patalpas atsižvelgiant į universalaus dizaino principus.	2026–2030 m.	Bent 80 proc. patalpų atitinka universalaus dizaino principus.	Administracija Turto valdymo skyrius
7.1.2.	Atlikti išorės (aplinkos) atnaujinimo darbus, atsižvelgiant į universalaus dizaino principus.	2026–2030 m.	Bent 70 proc. įstaigos aplinkos atnaujinta pagal universalaus dizaino principus.	Administracija Turto valdymo skyrius
7.1.3.	Įdiegti išmanius elektros energijos kaupimo sprendimus.	2026–2030 m.	Bent 80 proc. patalpų įdiegti energiją taupantys sprendimai.	Administracija Turto valdymo skyrius
7.2. UŽDAVINYS: Atnaujinti Įstaigos įranga				
7.2.1.	Atlikti esamos medicinos įrangos auditą bei parengti investicijų planą, skirtą būtinoms modernioms medicinos technologijoms įsigyti ir (ar) atnaujinti.	2026–2030 m.	Atliktas medicinos įrangos auditas.	Administracija Turto valdymo skyrius
7.2.2.	Atlikti esamos medicinos įrangos atnaujinimą, siekiant užtikrinti aukštus higienos ir techninės saugos standartus.	2026–2030 m.	Bent 60 proc. medicinos įrangos atnaujinta arba modernizuota.	Administracija Turto valdymo skyrius

4.6. RODIKLIŲ STEBĖSENOS SISTEMA

Siekiant pasiekti išsikeltus tikslus ir užtikrinti efektyvų bendro sveikatos priežiūros paslaugų proceso įgyvendinimą, būtina nuolat vykdyti rodiklių stebėseną. Rodiklių stebėsenos sistema leidžia sistemingai vertinti, kaip sėkmingai įgyvendinami suplanuoti veiksmai, kokie pasiekti rezultatai ir kokiose srityse reikalingi tobulinimai. Nuolatinė stebėsena suteikia galimybę įvertinti, koks progresas yra pasiektas siekiant užsibrėžtų tikslų ir rodiklių, bei laiku identifikuoti galimus nukrypimus nuo planuotų rezultatų.

Nuosekli ir sisteminga rodiklių stebėsena yra svarbus veiksnys, užtikrinantis nuolatinį sveikatos priežiūros paslaugų gerinimą ir veiklos efektyvumo didinimą, todėl buvo parengta rodiklių stebėsenos sistema, apibrėžianti pagrindinius stebėsenos etapus ir atsakomybes.

4.6.1. SISTEMOS ETAPAI IR ATSAKINGI ASMENYS

Rodiklių stebėsenos sistemoje yra išskiriami šie pagrindiniai stebėsenos etapai:

1) rodiklių nustatymas;
2) duomenų rinkimas ir teikimas;
3) duomenų analizė ir vertinimas;
4) ataskaitų rengimas ir viešinimas.

Už rodiklių stebėjimo procesą yra atsakinga SC koordinacinė darbo grupė, tačiau šiame procese taip pat dalyvauja ir SC veiklos koordinatorius bei SC veikloje bendradarbiaujančios įstaigos. Jos užtikrina ne tik nustatytų rodiklių įgyvendinimą, bet ir informacijos surinkimą ir pateikimą kitoms suinteresuotoms šalims.

4.6.2. PROCESO SCHEMA IR APRAŠYMAS

Rodiklių stebėsenos sistemos schema yra pridedama prie dokumento (*žr.* I priedas), o toliau pateikiamas išsamus **šios sistemos aprašymas**:

I. Rodiklių nustatymas

1. SC veiklos koordinatorius inicijuoja rodiklių nustatymo procesą ir dėl duomenų pateikimo kreipiasi į SC veikloje bendradarbiaujančios įstaigas.

2. SC veikloje bendradarbiaujančios įstaigos surenka aktualią informaciją apie esamą informaciją ir ją pateikia SC veiklos koordinatoriui.

3. SC koordinatorius susistemina SC veikloje bendradarbiaujančių įstaigų pateiktą informaciją ir ją perduoda SC koordinacinei darbo grupei.

4. Posėdžių metu SC koordinacinė darbo grupė išdiskutuoja ir nustato kokius rodiklius reikia pasiekti per ataskaitinį laikotarpį. SC koordinacinės darbo grupės nustatyti rodikliai turi prisidėti prie strateginiuose dokumentuose (pvz.: plėtros programose, pažangos priemonių aprašymuose, įstaigos strateginiuose planuose ir kt.) iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo.

5. SC koordinacinė darbo grupė patvirtina metinį rodiklių rinkinį ir apie jį informuoja SC veikloje bendradarbiaujančias įstaigas bei kitas suinteresuotas šalis.

II. Duomenų rinkimas ir teikimas

1. SC veikloje bendradarbiaujančias įstaigos kas ketvirtį SC veiklos koordinatoriui pateikia duomenis apie pasiektus rodiklius, kurie numatyti patvirtintame dokumente.

2. SC veiklos koordinatorius parengia visų SC veikloje bendradarbiaujančių įstaigų duomenų paketą.

3. SC veiklos koordinatorius inicijuoja SC koordinacinės darbo grupės posėdį, kuriame, aptariant per ketvirtį pasiektus rodiklius, gali dalyvauti ir kitos suinteresuotos šalys (pvz.: Savivaldybės gydytojas).

4. SC veiklos koordinatorius pateikia SC veikloje bendradarbiaujančių įstaigų informaciją SC koordinacinei darbo grupei.

III. Duomenų analizė ir vertinimas

1. SC koordinacinė darbo grupė, kas ketvirtį organizuojamame posėdyje dėl rodiklių vertinimo, išanalizuoja SC veikloje bendradarbiaujančių įstaigų pateiktus duomenis ir įvertina per ataskaitinį laikotarpį pasiektus rezultatus.

2. SC koordinacinė darbo grupė, esant poreikiui, parengia rodiklių tobulinimo planą (t. y. kokių priemonių reikia, kad būtų pasiekti numatyti rodikliai) ir jį pristato SC veikloje bendradarbiaujančioms įstaigoms ir kitoms suinteresuotoms šalims.

IV. Ataskaitų rengimas ir viešinimas

1. SC koordinacinė darbo grupė turi parengti tarpines (kas ketvirtį) ir metines rodiklių stebėsenos ataskaitas.

2. SC veiklos koordinatorius patvirtintas tarpines ir metines rodiklių stebėsenos ataskaitas turi pristatyti SC veikloje bendradarbiaujančioms įstaigoms ir kitoms suinteresuotoms šalims (pvz.: Alytaus rajono savivaldybės merui). Taip pat ši informacija turi būti įkelta į SC veiklą koordinuojančios įstaigos internetinę svetainę.

PRIEDAI

I priedas	Rodiklių stebėsenos sistema
II priedas	Sveikatos centro veiklos koordinatoriaus funkcijų analizė
III priedas	Sveikatos centro veiklos koordinacinės grupės darbo reglamentas
IV priedas	Sveikatos centro koordinuojančios įstaigos funkcijos ir bendradarbiavimo principai